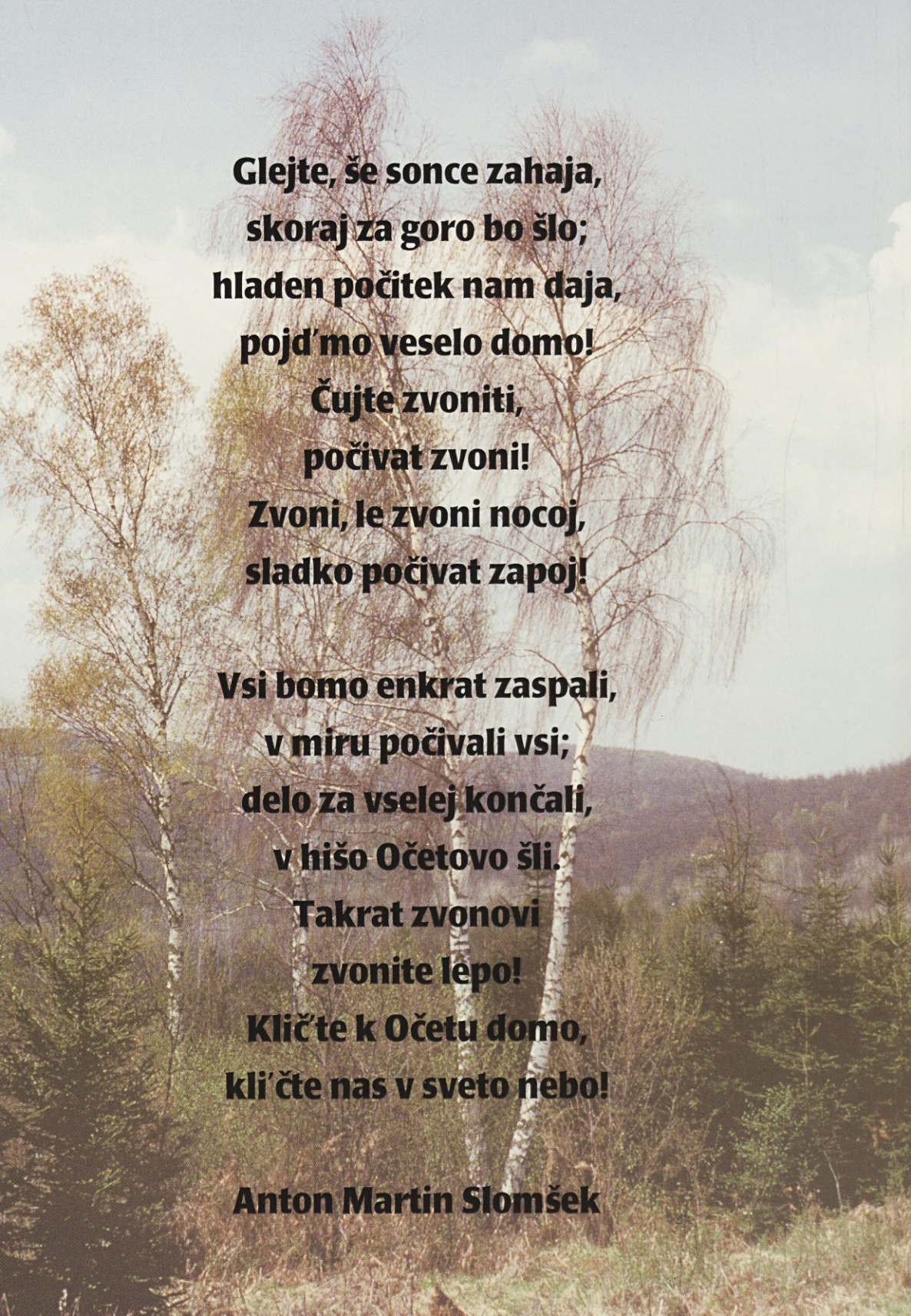

november 1996, letnik 45, številka 9

NAŠA LUČ

mesečnik za slovence na tujem

**Glejte, še sonce zahaja,
skoraj za goro bo šlo;
hladen počitek nam daja,
pojd' mo veselo domo!
Čujte zvoniti,
počivat zvoni!
Zvoni, le zvoni nocoj,
sladko počivat zapoj!**

**Vsi bomo enkrat zaspali,
v miru počivali vsi;
delo za vselej končali,
v hišo Očetovo šli.**

**Takrat zvonovi
zvonite lepo!
Kličte k Očetu domo,
kli čte nas v sveto nebo!**

Anton Martin Slomšek

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj in založnik:

DRUŽINA, SLO-1000 Ljubljana, p. p. 95.

Glavni urednik:

Janez Pucelj, Oberhausen, Nemčija

Odgovorni urednik:

Ljubo Bekš, Ljubljana

Uredništvo:

Naša Luč

Poljanska c. 2, 1000 Ljubljana

tel.: 061/133-20-75

faks: 061/126-23-02

Uprava:

Krekov trg 1/II, 1000 Ljubljana,

tel. 061/131-62-02

NAROČNINA

(v valuti zadevne države):

Slovenija	1.500 SIT
Avstrija	200 ATS
Anglija	11 GBP
Belgija	690 BEC
Francija	106 FRF
Italija	24.000 ITL
Nizozemska	35 NLG
Nemčija	30 DEM
Švica	27 CHF
Švedska	130 SEK
Avstralija	26 AUD
Kanada	23 CAD
ZDA	20 USD

Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali pa direktno na upravo. Tolarski žiro račun: 50101 - 603 - 401025, DRUŽINA d.o.o., s pripisom za Našo luč, devizni račun: Nova Ljubljanska banka d.d.: 50100-620-133 900-27620-118911/5. Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-147/94 z dne 23.2.1994 šteje Naša luč med proizvode, za katere se plačuje 5% prometni davek. PRINTED IN SLOVENIA

Oblikovanje: TRAJANUS

Tisk: Printed in Slovenia

Naslovna fotografija: F. Stele: Sorica

Druga stran ovitka: F. Stele: Bela krajina

Tretja stran ovitka: Arhiv NL: Erika Jablanovec
na SP (atletika) v Göteborgu

Četrta stran ovitka: Arhiv NL: Vsi sveti

Volitve 1996

Ko sem se od 20. do 22. septembra udeležil nepozabnega družinskega srečanja v Baasemu v Nemčiji, je bilo eno zelo pogostnih vprašanj udeležencev: "Povejte, kaj mislite o letošnjih volitvah v Sloveniji!" Nekateri so bili še določnejši: "Koga naj volimo?"

Razočaranje, ki se je nabralo v zadnjih štirih letih, marsikaterega Slovenca v svetu navdaja s pesimizmom. Mnogi so računali, da se bodo stvari v domovini hitreje obračale na bolje. Ni čudno, če se kdo sprašuje, koliko se je od prvih volitev leta 1990 v resnici spremenilo.

Izkušnje drugih nekdanjih komunističnih držav nam povedo, da se tam pravi demokrati in mlade demokratične stranke srečujejo s podobnimi težavami, dvomi in razočaranji. Morda smo od prvega demokratičnega vetriča nad našo domovino preveč pričakovali. V nasprotju s prejšnjimi časi, ko so nam drugi izbirali oblast, pa imamo zdaj sami v rokah najmočnejše orodje: volitve. Vemo, da ima vsak državljan svoj glas, s katerim more vplivati na razvoj dogodkov v domovini. Zato je naša dolžnost, da letos gremo na volitve.

In koga bomo volili? Prav gotovo ne tistih strank, ki koreninijo v komunističnem času. Mlade demokratične stranke so za nas edina prava izbira. Pri tem bodimo pozorni na "volkove v ovčjih oblačilih".

Menim, da je za vernega človeka dobro merilo, kakšen odnos ima neka stranka ali strankarski voditelj do Cerkve. Pa ne le zadnji mesec pred volitvami! Treba je gledati dlje nazaj. Če stranka vztrajno preperečuje, da bi se mladi v slovenskih šolah poučili o veri in temeljnih krščanskih vrednotah, ki so krojile našo narodno usodo 1250 let, potem je veren človek ne bo volil. Če stranka namesto urejanja vprašanj premoženjskih zadev Cerkve uzakoni krajo in ni pripravljena na nikakršno rešitev, potem take stranke ne moremo voliti brez strahu za lastno premoženje. Če stranka zagovarja splav kot sredstvo za urejanje rojstev, je kristjan ne bo volil s čisto vestjo...

Odnos do Slovencev po svetu je enako pomembno merilo, po katerem lahko volimo. Marsikdo bo rad zaupal glas stranki, ki ima posluš za rojake v svetu. Kdor Slovcem v svetu vztrajno odreka pravico do zastopnika (poslanca) v slovenskem državnem zboru, ni vreden glasu!

Zato na svidenje na volitvah!

Franci Petrič

Akademik dr. Jože Krašovec, profesor Svetega pisma na Teološki fakulteti, je bil koordinator in gonilna sila novega prevoda celotnega Svetega pisma v slovenščino

Bog se nam razodeva kot naš izvor in cilj

Prosim vas, da se našim bralcem najprej na kratko predstavite?

Sem profesor Svetega pisma, predvsem Stare zaveze, na Teološki fakulteti v Ljubljani, ki deluje s svojim oddelkom tudi v Mariboru, kjer tudi predavam. S Svetim pismom sem se začel ukvarjati že kot študent v zadnjih letnikih teologije, to je približno leta 1968. Leta 1970 sem končal študij na Bibličnem inštitutu v Rimu in nato študiral še v Jeruzalemu in drugod. Končal sem tudi specialne študije. To se nadaljuje tudi zdaj v izrazitem raziskovalnem delu.

Kako ste se srečevali s Svetim pismom v rani mladosti in pozneje kot študent, profesor in akademik?

Kakšne posebne svetopisemske vzgoje nisem imel. Pri nas doma v kmečki družini smo imeli Sveto pismo mariborske izdaje, ki smo ga od časa do časa prebrali, predvsem oče je veliko dal nanj. Do preloma pa je prišlo približno v četrtem letniku bogoslovja, ko sem ugotovil, da je Sveto pismo zares najbolj popolna teološka predstavitev vsega. Podaja temeljne misli o Bogu in o človeku, zato me je bolj prevzelo kakor filozofija, ki me je prej spremljala kot najbolj priljubljeno področje.

Kdaj je v vas dozorela misel, da moramo Slovenci dobiti nov prevod te knjige knjig?

Med podiplomskim študijem v Rimu in drugod nisem mislil predvsem na prevod, ampak na splošno delovanje na svetopisemskem področju. To pomeni, na vzgojo novega kadra, na priročnike o Svetem pismu in pozneje čedalje bolj na raziskovalno delo v mednarodnem okviru. Prevajanje se mi je zdelo bolj nujna domovinska dolžnost. Izdaja iz leta 1974 ni imela skoraj nič uvodov in opomb, zato se je čedalje bolj kazala potreba po izdaji, ki bi to imela, to pa pomeni hkrati tudi potreba po novem prevodu. In tako sem

to dejstvo sprejel. Za to delo je bilo treba najprej dobiti usposobljene ljudi. Ko sem leta 1976 končal prvo fazo svojega študija - doktorat na Bibličnem inštitutu, sem začel predavati. Naslednja tri leta so bila daljna priprava na prevajanje, ki se je začelo leta 1980 z Novo zavezo. Kadra smo imeli dovolj, saj se z grščino, v katerem je Nova zaveza napisana, ukvarjajo tudi profesorji na Filozofski fakulteti. Težje pa je bilo s hebrejščino. Zato sem spodbudil sestro Snežno Večko in prevajalca Janeza Zupeta, da sta študirala hebrejščino.

Nova zaveza je v celoti napisana v grščini, Stara pa večinoma v hebrejščini, samo manjši del je v aramejščini, ena petina pa tudi v grščini. To je tisti del, ki ga Judje in protestanti nimajo za del Svetega pisma.

Ali je novi prevod samo "modernejši" ali pa morda osvetljuje nekatera "nejasna" mesta v Svetem pismu? Kje so največje razlike med starim in novim prevodom?

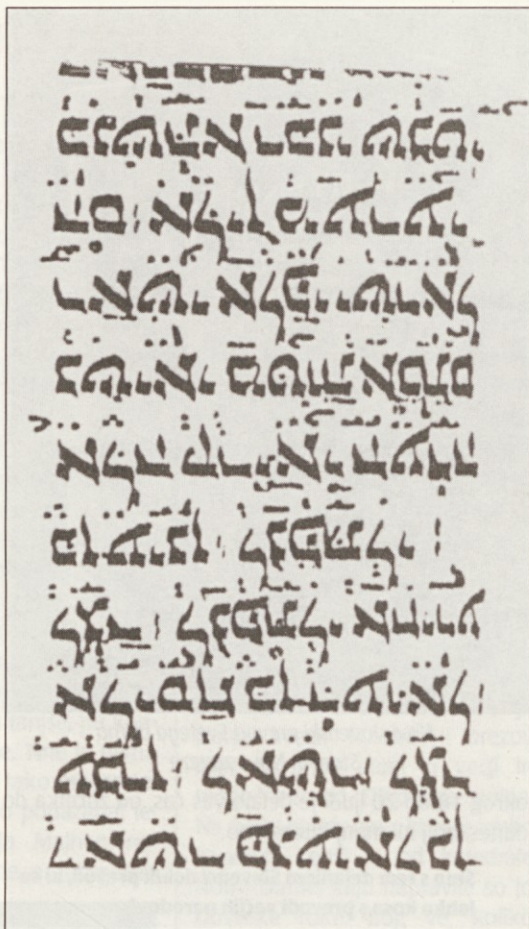
Ta prevod je modernejši kot prejšnji glede na sodobnost slovenščine pa tudi glede na odnos do izvirnika. V prvi vrsti smo želeli biti čim bolj zvesti izvirniku. Lahko rečemo, da je to prvi zares zvesti prevod po izvirniku. Trudili smo se, da smo izvirno simboliko in slog čim bolj ohranili. Prav simbolika in slog pa sta zelo živahna. In čim bolj se ta živahnost v prevodu ohrani, tem bolj je prevod sodoben. Drugo je vprašanje razlik. Mislim, da jih ne kaže toliko poudarjati, kajti razlike so v posameznih primerih sorazmerno majhne. Če pa vzamemo milijone drobnih prvin celotne Biblije, je lahko razlika, vtis o razlikah, precejšen. To bi s posameznimi primeri težko osvetlili, saj je celota sestavljena iz tako velikega števila drobnih elementov.

Kaj je glavna odlika novega prevoda?

Glavna odlika je večja točnost v prevajanju, večja zvestoba izvirnemu slogu, to pa pomeni, zlasti kar zadeva pesništvo, večjo živahnost in ritmičnost. Za slovenski jezik so poleg prevajalcev skrbeli tudi lektorji slovenisti, ki so se zelo trudili, da bi bila slovenščina čim bolj sodobna.

Katero je bilo osnovno vodilo pri prevajanju: dobesedni prevod, določena interpretacija izvirne misli ali kaj drugega?

Mislim, da ne kaže uporabljati izraz "dobesedni prevod". Naše vodilo je bilo čim bolj zvesto prevajanje, kar pa nujno ne pomeni dobesedno prevajanje, čeprav je v večini primerov dejansko tako. Sveto pismo je v večini primerov izraženo v tako jasnih stavkih, pogledih, da je najbolj preprosto, če prevajaš dobesedno. So pa tudi primeri, ko je izvirna formulacija svojevrstna, in če bi jo prevajali dobesedno, v slovenščini ne bi zvenela dobro. V takšnih primerih smo vedno dopuščali možnost, da prevajalec najde čimboljšo ustreznico v slovenščini, dobesedno verzijo pa navede v opombah. Zato imamo v opombah so-

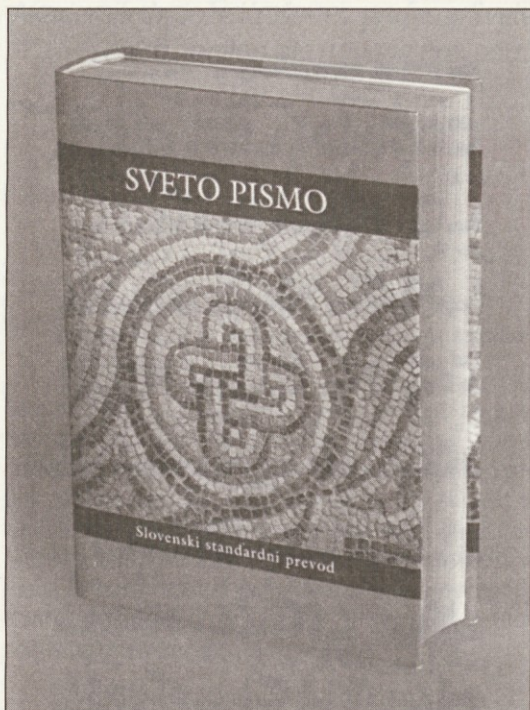

Hebrejščina, jezik Stare zaveze

razmerno precej takšnih primerov, kar je lepa ilustracija izvirnika in dragocena informacija o tem.

Mnogi naši bralci najbrž ne vedo, kako, koliko časa in kdo vse je pri tako velikem delu sodeloval.

Težko si je predstavljati, kako je to delo zahtevno, zlasti če veš, da je vse skupaj natisnjeno v eni knjigi, čeprav veš, da ima ta knjiga 2.000 strani v malo večjem formatu. 2000 strani lahko pomeni izredno veliko ali pa tudi ne - 2000 strani dolg roman ni kaj posebnega. Sveto pismo pa je nekaj izrednega, kajti v njem imamo zajeto dolgo dobo biblične zgodovine, pa tudi odmevov na to zgodovino v evropski kulturi ne smemo zanemariti. Vse to je bilo treba pri prevodu upoštevati. V celoti je sodelovalo skoraj 50 ljudi, a le

*Novi slovenski prevod Svetega pisma
Stare in Nove zaveze*

okrog 18 do 20 ljudi je delalo ves čas, od začetka do danes, bolj ali manj intenzivno.

Smo s tem dejanjem Slovenci dobili prevod, ki se lahko kosa s prevodi večjih narodov?

Glede na obseg uvodov in opomb in na kakovost prevoda ter vseh spremljevalnih tekstov mislim, da se lahko kosamo z najboljšimi izdajami, glede tehnične izdelave, poenotenja celotnega gradiva pa čedalje bolj slutim, da smo vodilni, morda sploh edini, ki nam je uspelo izdati knjigo, ki je poenotena v celoti. Dosej nisem našel izdaje, kjer bi bili uvodi in opombe in dodatki na koncu knjige sestavljeni po tako enotnem načelu, kot je to pri nas. Res je, da so nekateri prevodi pripravljani po precej enotnih načelih, to morda najbolj velja za Bubrov prevod Stare zaveze, in sicer samo hebrejskega dela, brez opomb. To pa je komaj četrtnina obsega naše izdaje. Obseg te knjige je kljub temu glavni izziv, kar zadeva poenotenje, in je glede na zahtevnost vsekakor velik dosežek. V svetovnem merilu bo ta knjiga lahko v marsičem predstavljala Slovence v svetu. Kjer koli se bomo pojavili, bomo lahko že po izgledu knjige konkurirali vsem drugim.

To je sedmi prevod celotnega Svetega pisma v slovenščino in drugi, ki je tiskan v eni knjigi. Prvi je bil Dalmatinova Biblija, ki pa praktično nima opomb, ampak le uvode. Tako je to edina izdaja v eni knjigi z obsežnimi uvodi in opombami. V tem pogledu je izdaja edinstvena. Omeniti velja še ekumensko izdaja v eni knjigi iz leta 1974, ki tudi nima uvodov in opomb oziroma so ti minimalni.

Lahko rečemo, da je delo dokončano in da bomo Slovenci kar nekaj let črpali moč za svoje življenje prav iz te zadnje izdaje Svetega pisma.

Bistvo človeške narave je takšno, da smo vedno iskanci, da smo radovedni, nikoli prav potešeni, vedno na poti v neko dokončno obljubljeno deželo. In ker Sveto pismo v celoti govori prav o tej človekovi poklicanosti, naravnosti na absolutno, zadnjo obljubljeno deželo, pomeni, da ravno s tem, ko sledimo temu notranjemu čutu, vedno znova odkrivamo tudi Biblijo. In čim bolj na široko in globoko je ta knjiga razprta pred nami, tem bolj lahko odkrivamo njeno temeljno sporočilo. Bog, ki se razodeva kot naš izvor in cilj, in pa naša narava, ki spontano teži k njemu. Mislim, da bogastvo te knjige v samem prevodu in spremljevalnih besedilih nagovarja vse, ki bodo voljni videti in ga vzeti v roke. Kdor bo danes voljan vzeti Sveto pismo, ga prebirati, ne bo mogel mimo te izdaje.

Težko je kar tako napovedati potrebo po novem prevodu, saj je dinamika razvoja jezika v novejšem času večja, kakor je bila včasih. Po drugi strani se zdi, da tudi znanost hitreje napreduje, zato bilo možno, da bi hitreje prišlo do občutka, da je potreben nov prevod. Po drugi strani pa marsikaj govori v nasprotno smer: izredna zahtevnost takega podviga, ali uspe tako hitro organizirati takšno ekipo, ali bo tista ekipa imela vtis, da lahko napravi kaj boljše, kot je ta. To je vedno tvegan korak. Lažje je narediti korak nazaj, kot korak naprej. Jezik sam je pa univerzalen. Čim bolj je prevod v skladu z izvorno simboliko, ki je zelo živa, manj nevarnosti je da bi prevod zastarel. Imamo primere klasičnih prevodov, ki so preživela stoletja in so jih samo delno revidirali. Ena izmed možnosti je ta, da bi obstoječi prevod samo delno revidirali, ne bi pa šli radikalno v nov prevod. Vsekakor pa moramo pustiti popolno svobodo, da se vsaka generacija o tem odloči sama.

Pogovarjal se je Ljubo Bekš

Razmišljanje pod brezo

Deževni september je kar prek noč prešel v oktober. Tudi ta mesec, znan po še kar prijetnih, toplih popoldnevih, se je tokrat spridil. Čutiti je bilo, kot da bi se narava utrudila in kot da že težko pričakuje zimskega miru. Prav zato so bili obrazi ljudi toliko bolj veseli v tistih redkih dnevih, ko so belokranjski vinogradi zažareli v soncu in se je modrina neba mehko prelivala v tople in živo obarvane gozdove ter travnike.

Oktober je bil čas, ko je Tine prihajal domov v Belo krajino. Potoval je iz Pariza proti nemški meji in nato po širokih nemških cestah čedalje bližje k znanim karavanškim gorskim prehodom. Velike ceste so neusmiljeno razrezale deželo. Njihovi graditelji pa so nekoč upali, da bodo z debelimi in širokimi pasovi asfalta povezali in zblížali ljudi.

Dan se je že nagnil prek poldneva, ko je Tine zavil s ceste, ki se je v nešteti ovinkih vila z Gorjancev proti vasem in belim brezam v dolini. Smehljaj mu je spreletel obraz, ko je po celodnevem drvenju po asfaltu zavil na belo, ozko peščeno pot. Ustavil je ob skupini lepo raščeni brez. Pot pred njim je bila vsa posuta s tankimi, nežnimi listi. Nekateri so bili še zeleni, drugi so se obarvali zlatorumeno, nekateri so že čisto pordeli. Čisto narahlo so pristali na ostrem pesku, na mehkih travah, na grmičevju ob potoku. Tine je nenadoma začutil, da ga vsi ti majhni brezovi listi pozdravljajo, da so ga čakali, da so mislili

nanj spomladi, ko so radovedno pokukali v svet in se odevali v zelenilo. Vedeli so, da bo prišel, ko jih je žgalo poletno sonce in ko so jih bičale nevihte. Toplo je postalo Tinetu pri srcu ob teh občutkih. Listom, ki so se znašli pod kolesi avtomobila bi se najraje naglas opravičili. In zdrznil se je, ko je opazil, da je tudi sam grobo pohodil nekaj listov. Morda so prav z vrha breze varno in tiho pristali na tleh. Sklonil se je in pobral list, ki se je odel v celo mavrico barv: od temno zelene pri pecju pa vse do škrlatno rdeče na nasprotnem robu. Položil si ga je na dlan. Sončni žarek je preseval žilice, ki so se od sredine stekale proti robu, vse tanjše in tanjše, na koncu že čisto nevidne. Tine je nemo gledal čudež, ki je tako preprosto, a vendar tako lepo ponazarjal lepoto vsega vesolja. Majhen, neznoten listič majhne, a neizmerno

lepe Bele krajine. Nešetokrat je že šel tod mimo. Nešteto teh lepih, dragocenih lističev je končalo pod njegovim korakom. Potrpežljivo so prenašali to, da jih doslej sploh ni opazil, molčali so, ko je hodil po njih in v ostrem pesku drobil njihova krhka življenja. Nikdar doslej ni pomislil, da hodi po drobnih biserih. Vsak med njimi bi mu lahko povedal dolgo in lepo zgodbo o svojem življenju, o upanju, o razočaranju.

“Oprosti,” se je Tine zazrl v list na dlani. “Nikdar nisem pomislil, da imate tudi vi, listi bele breze, svoje življenje, svoje skrivnosti. Nisem vedel, da mi imate toliko povedati. Tudi vi imate resnico, ki je bistvo sveta. Ti, drobni brezov listič na moji dlani si večji in mogočnejši od Eifflovega stolpa. Na svetu ni inženirja, ki bi te lahko napravil. Lepši si od katedrale Notre Dame, kajti napravile so jo človeške roke. Bog ve, koliko kletvic je vzdanih med njene debele zidove. Tebe drobni listič pa je oblikovala roka neskončne ljubezni. In stvarnik je vdihnil vate odsev svoje lepote. Vate je položil ključ do resnice sveta. V tvoje srce je vsadil najbolj nežno in najzvestejšo ljubezen.”

Neslišni vetrič je zapihal in odnesel z dlani drobcen brezov listič med njegove brate in sestre na zelenih travah. Tine se je nasmehnil: “Čudni so ti listi belokranjske breze. Odkrijejo ti bistvo sveta, potem pa odletijo z vetrom, še preden jim lahko rečeš hvala.”

Jože Urbanija

Zgodovinske knjige I.

Knjiga sodnikov

Ko so se izraelski rodovi naselili v Palestini, niso imeli med sabo kakšne trdne povezave. Kadar so jih ogrožali sovražniki, so se združili, da bi se branili, občasno pa so družno hodili na romanja v večja svetišča, Sveto pismo jih omenja na več mestih. Potem so se razšli. Kadar je nastopila nevarnost, se je zmeraj pojavil kak junak, ki je zbral ogrožene rodove. Knjiga sodnikov ves čas poudarja, da je bil osvoboditelj Gospod, junak je bil le orodje, ki je zbral rodove za boj. Mir je trajal nekaj desetletij ali za čas ene ali dveh generaciji. Potem je ljudstvo spet grešilo in spet se je začela zgodba od začetka. Bili so napadeni in Bog spet obudil novega junaka, sodnika.

Knjiga sodnikov, iz katere poznamo junake, kot so Debora, Gideon in Samson, opisuje obdobje kakih sto petdeset let okrog leta tisoč sto pred Kristusom in nam pripoveduje, kako se nebogljjen narod, ki ga družijo vera v Boga in njegovo prizanesljivost, v stiski kljub vsemu obrne nanj.

Rutina knjiga

Rutina knjiga pripoveduje o Rutini zvestobi; ta v nesreči ne zapusti svoje tašče, čeprav ji ta dohod v boljše razmere celo svetuje. Ruta je bila za svojo zvestobo nagrajena tako, da je postala ena od pred-

nikov največjega judovskega kralja, kralja Davida, iz čigar rodu je izšel tudi Jezus Kristus.

Samuelovi knjigi

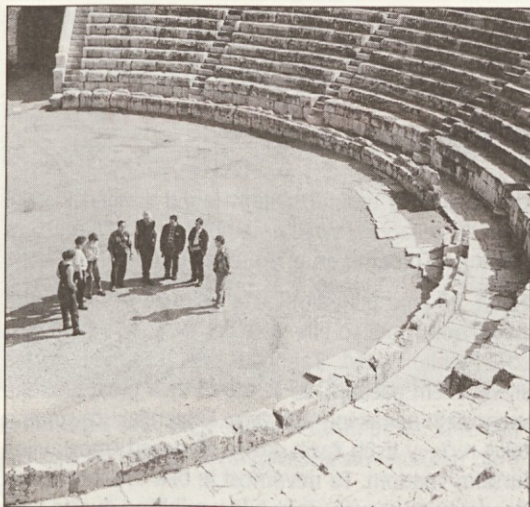
Samuelovi knjigi opisujeta obdobje kakih sto let od zadnjega sodnika - Samuela, do zadnjih let kraljevanja kralja Davida. To je čas na prelomu tisočletja pred Kristusom, ko so se Izraelci v deželi že ustalili, vendar je bilo potrebno še celo Davidovo obdobje, da so v deželi utrdili meje in je zavladal mir.

Samuel je v resnici zelo velik in svetel lik v primerjavi z drugimi sodniki pred njim. Že takrat se je pojavilo vprašanje, ali bo končno nastopil kdo, ki bo ta red lahko vzdrževal, ki ne bo sam postal žrtev nereda. V Samuelu se je to pričakovanje uresničilo. Bil popolnoma predan Bogu, tako da spada v svetopisemski literaturi med najsvetlejše like izraelske zgodovine. Verjetno mu je prav zaradi njegove predanosti Bog naložil, da ugodni želji ljudstva in postavi Izraelu kralja po vzoru okoliških narodov. Dotlej je veljalo, da je edini Izraelov kralj Bog, Jahve. Za Samuela je bilo Božje naročilo velika muka in težka preizkušnja, saj je imel tovrstno približevanje kulturi okoliških narodov za odpad od Boga. Kljub temu je Božje naročilo izpolnil in za kralja mazilil Savla, ta pa je po začetni vnemi, ki pritiče božjemu maziljencu, hitro zapadel skušnjavam oblasti in zgubil božjo naklonjenost. Vsa njegova sprevrženost se je pokazala, ko je Samuel po Božjem naročilu poiskal novega kralja, kralja Davida. K temu dogajanju, boju za oblast, se bomo v poznejših razmišljanjih še vrnili, saj odslikuje temeljne drže, ki odlikujejo ali pa izničijo sleherno oblast. Tudi pri Davidu, ki je osnoval in razvil najmočnejše izraelsko kraljestvo, bomo v njegovi pozni dobi naleteli na padce, ki so mu odvzemali vladarsko dostojanstvo, vendar se je nanje odzval popolnoma drugače kot Savel. V ponižnosti do Boga je bil pripravljen priznati svojo krivdo, se kesati ter sprejeti nase posledice svojega greha. Tako je upravičeno ostal največji Izraelov kralj vseh časov.

Knjigi kraljev

Knjigi kraljev opisujeta obdobje od smrti kralja Davida do padca Jeruzalema, ko so Babilonci porušili

veličasten tempelj, zgrajen v času kralja Salomona. Kralji so izraelskemu ljudstvu vladali dobrih 400 let. Kraljestvo, v katerem je David okrog leta 1000 pred Kristusom združil vseh 12 izraelovih rodov, je pod njegovim sinom Salomonom doseglo razcvet in višek, dobo miru in blaginje. Takoj po Salomonovi smrti pa se je razcepilo na dva slabotna dela: na Severno kraljestvo Izrael in na Južno kraljestvo Juda. Prvo so leta 722 uničili Asirci, kraljestvo Juda pa 587 ali 586 Babilonci.

Svetopisemski Knjigi kraljev, ki govorita o tem obdobju, kraljev ne presojata po zunanjih, političnih uspehih ali neuspehih, ampak pod izrazito verskim in moralnim vidikom, se pravi po njihovi zvestobi ali nezvestobi sinajski zavezi. Postava namreč zapoveduje, naj kralj vsak dan jemlje v roko knjigo Postave, da se nauči biti poslušen Jahveju in da se ne povzdiguje nad svoje brate. Na žalost so kralji iz generacije v generacijo padali v večji odpad. Severno kraljestvo, ki je izgubilo stik s svetiščem v Jeruzalemu, je hitro padlo pod vpliv okoliških narodov, saj je sam kralj Jerobeam že dobrega pol stoletja po Salomonovi smrti zavrgel Postavo, sprejel mnogoboštvo in prepovedal romanja v Jeruzalem. Odpad je dosegel višek s kraljem Ahabom, ki se je povsem izenačil s poganskimi kralji. V Južnem kraljestvu je bila ves čas na oblasti Davidova dinastija, ki ni tako globoko zabredla, vendar je prav tako drsela v propad.

Eden redkih svetlih likov na Judovem prestolu je bil kralj Jošija, ki je vladal v drugi polovici sedmega stoletja. V njegovem času je duhovnik Hilkiš našel v

templju izgubljeno knjigo Postave. Ta najdba je bila povod, da se je kralj Jošija lotil temeljite verske prenovne, ki jo Sveto pismo izrecno pohvali.

Kroniški knjigi ter Ezrova in Nehemijeva knjiga

Kroniški knjigi govorita o času, ki ga opisujejo druga Samuelova knjiga in obe Knjigi kraljev. Knjigi sta povezani tudi z Ezrovo in Nehemijevo knjigo, saj so nastale v istem času, to je okrog leta štiristo pred Kristusom, po vrnitvi iz Babilonske sužnosti in so prav zato namenjene predvsem rodovom Južnega kraljestva, ki so se iz nje vrnili. Ezrova in Nehemijeva knjiga govorita o prizadevanju dveh mož, katerih delo se je prekrivalo. Ezra se je vrnil z dvema skupinama Judov, ki so ponovno pozidali tempelj in pod Ezrovim vodstvom živeli po postavi, medtem ko je Nehemija vodil tretjo stopnjo vrnitve v Jeruzalem in postal upravnik Judeje.

Cilj teh knjig je dvigniti duha izčrpanemu ljudstvu in mu dopovedati, da je še vedno Božje ljudstvo, za katerega še vedno veljajo Božje obljube. Izraelci so pretrpeli kazen za svoj odpad, zdaj pa je prišel čas, da začnejo živeti v svobodi in pokorščini Jahveju.

Pripravil Iztok Kržič

722 leta so Asirci pod Sargonom II. uničili Severno kraljestvo. Asirci so bili na višku svoje moči med letoma 911 in 605, ko so vladali nad celo Mezopotamijo, Sirijo in deli Male Azije. Salmanasar III. je kot prvi Asirec napadel Izrael (Severno kraljestvo), nakar sta mu Ahab in Jehu plačevala davek. Taglat Pileser III. pa ni hotel le plačila podvrženih ljudstev, temveč jih je želel popolnoma včleniti v svoje kraljestvo. Ko ga je Ahaz iz Južnega - Judovega kraljestva poklical na pomoč proti napadalcem Izraelu in Damasku, si je podvrgel vso Sirijo in Palestino, Ahaz pa je postal njegov vazal. Pozneje so Sirci poskušali zasesti tudi Jeruzalem, vendar jim ni uspelo.

Novobabilonsko kraljestvo se je razcvetelo po razpadu Asirije. Nabukadnesar II. je osvojil tudi Judovo kraljestvo in prebivalstvo odpeljal v pregnanstvo, mesto Jeruzalem pa je leta 587 s templjem vred porušil.

Slovenska rešitev iz egiptovske sužnosti

Pod skakalnico velikanko v Obersdorfu je bila letos spomladi maša ob 35. obletnici rekordnega skoka (146 m) Jožeta Šlibarja. **Msgr. dr. Janez Zdešar** je imel pri maši odmevno pridigo, katere del, zaradi njene aktualnosti prinašamo našim bralcem.

Zgodovina slovenskega narodnega občestva in slovenske vernosti je močno podobna zgodovini izraelskega ljudstva. Tudi naša zgodovina, začetki in obstoj našega naroda so en sam čudež Božje naklonjenosti in neposrednih milostnih posegov v našo zgodovino. Od vseh začetkov pred 1250 leti nas je Bog izbral. Poslal nam je krščanske misijonarje. Sprejeli smo vero svobodno in prostovoljno, brez ognja in meča, čeprav v začetku deloma z uporom. Krščanstvo je postalo naša notranja last brez prisile. In čeprav danes govorijo in si izmišljajo zgodovinske laži o prisilnem pokristjanjevanju Slovencev, to ni res. Treba je pogledati v prave vire. Vire, ki so nastali takrat, in povedo samo, da so bili upori. Kako številčni in koliko oznanjevalcev je bilo pri tem ubitih, ranjenih ali preganjanih ni gotovo, ker niti en sam vir tega ne poroča. Če bi bilo to množično, bi o tem gotovo poročali. Slovenci smo sprejeli vero po pametnem in treznem premisleku in jo osvojili zase.

Sprejem krščanstva, ko smo bili pridruženi družini drugih evropskih narodov, nam je zagotovil obstoj, kajti kot pogani bi prav gotovo bili iztrebljeni in uničeni, kot so bili mnogi drugi narodi v tedanji Evropi. Krščanstvo nas je rešilo narodnega pogina. Že tedaj smo sprejeli osnove omike in kulture, ki nam je niso posredovali ne Nemci ne Italijani. Posredovalo nam jo je krščanstvo, ki je tudi nje iz barbarskih ljudstev naredilo omikane narode. Naš rod ni po omiki nič zaostajal za evropskimi narodi.

Krščanstvo nam je pred 1000 leti dalo prvo pismenstvo - Brižinske spomenike. Prvi spomeniki, kjer je najprej zapisana naša mila materna beseda, eden prvih zapisov med slovanskimi jeziki. Prvo književnost nam je prineslo krščanstvo, čeprav v protestantski obliki, ti so vendar kristjani. Oni so nam dali Sveto pismo, enega prvih prevodov v tedanji Evropi.

Upodabljačo umetnost nam je dal ljubljanski škof Hren, ki velja v tej zvrsti umetnosti prav toliko kot za literaturo Trubar in drugi protestantski pisci.

Tedaj, ko smo bili nekako na višku, je prišla **turška nevarnost**. Spet so bile naše cerkve tiste trdnjave, ki so obranile narod. Taborske cerkve, nekaj sto na slovenskem ozemlju, so še danes živa priča globoke vernosti in nekakšne 'združene Slovenije' - če smemo tako reči - v tistih časih, ko je bil narod izpostavljen turškim vpadom. Ta nevarnost je bila izredno velika. Zgodovinarji pravijo, da je bilo v približno dvesto letih ugrabljenih in odpeljanih v sužnost okoli 200.000 slovenskih otrok, fantov, deklet in žena. Taka močna krvavitev narodnega telesa se kdaj prej ni zgodila. Toda Bog je bil dober, saj smo po turški dobi - 'kranjsko vojaštvo' je v bitki pri Sisku I. 1593 odločno premagalo osmansko fronto na južni strani, bili osvobojeni in ta nevarnost je minila.

V prejšnjem stoletju nam je Bog poslal dva velikana duha. Prvi je našo slovensko besedo dvignil do evropske višine. Čeprav se njegova knjižica komu zdi tenka, tako da je komaj kaj v njej. Ni pisal debelih knjig in obsežnih poezij, kakor so morda to počeli drugi pesniki, predstavniki drugih narodov. Toda oplemenitila se je naša beseda, postala je sposobna, da izraža najplemenitejša čustva v domačem jeziku.

Drugi tak velikan je bil **Anton Martin Slomšek**. Velikan slovenske duhovnosti. Zanj upravičeno pričakujemo, da bo naš prvi blaženi in svetnik. On je rešil slovenstvu polovico Slovenije, on nam je dal omiko

in kulturo s šolo. Bil je modern dušni pastir, ki je uvažal nove metode pri evangelizaciji slovenskega naroda.

In potem je po višku prejšnjega stoletja prišlo **žalostno 20. stoletje**, ki je prineslo našemu narodu strahotna znamenja. To stoletje nam je prineslo strah za fizični narodni obstoj. Že po prvi vojni so **imperialisti z italijanske strani** vzeli skoraj tretjino Slovenije. Tam je bila naša duhovščina tista, ki je ljudi zbirala v cerkvah, ki je govorila in pela kljub prepovedi, ki je ohranila slovenske pesmi, ohranila slovenstvo. Prišlo je žalostno leto 1941, ko so **trije okupatorji** razdelili slovensko deželo. Tuji okupaciji se je pridružila še domača boljševistična revolucija in povzročila bratomorno vojno, vendar **ne fašizem ne nacizem ne komunizem** niso zrušili slovenske Cerkve. Cerkev je bila v vseh teh letih od vojne sem edini institucionalizirani desident, ki ni podlegel nobenemu od teh treh totalitarizmov. Noben stan, noben sloj, noben poklic v Sloveniji ni bil tako preganjan kot slovenski duhovnik, ki so ga začeli pobijati in zaničevati. Naj govore podatki iz statistike: okupator je z Gorenjske in Štajerske izgnal 545 slovenskih duhovnikov, 22 jih je pobil. Revolucionarni komunizem je pobil 186 duhovnikov, 384 jih je bilo v zaporih mučenih in po krivem oropanih svobode. Kljub temu je slovenski narod **ostal veren**. Zvest tradiciji in omiki, ki jo je sprejel s krščanstvom pred 1250 leti. Vojni je sledilo tisto žalostno in svinčeno enoumje, ki je prineslo drugorazrednost vernikov v družbi. In vendar so bili slovenski verniki tisti, ki so bili dejavno in odločilno udeleženi **pri zmagi demokracije nad** komunistično diktaturo in pri osamosvojitvi, pri odcepu od mačehovske Jugoslavije.

To je bila naša zgodovina, naša **slovenska rešitev iz egiptovske sužnosti**. Iz tiste sužnosti, kjer je bilo nevarno, da nas fizično uničijo, pa smo vendar vstali k novemu življenju. Pred enim mesecem se je zgodil še en čudež: zgodovinski obisk svetega očeta pri Slovencih. Kljub delno nerazumljivo umazani protipropagandi in smešenju papeža v javnosti je brez kakršnihkoli pritiskov ali zunanje prisile 300.000 Slovencev pozdravljalo in spremljalo svetega očeta, se udeležilo treh bogoslužij in vse tri dni stopnjevalo ugodno ozračje. Slovenci so pokazali zvestobo idealom, tistim idealom, katerim so se zapisali pred tolikimi stoletji in ki so ta narod skozi vso zgodovino poživljali in ohranjali.

Dragi moji, po tem bežnem pogledu v zgodovino slovenske vernosti si lahko predstavljamo, da tudi za nas veljajo besede, zapisane v današnjem berilu: 'Sami ste videli'.

Da, mi sami smo doživeli, mi sami vemo, kako je bilo s tem, 'kaj vse sem storil Egipčanom, kako sem vas nosil na orlih perutih in vas privedel k sebi'. Bog nas je skozi zgodovino neprestano reševal naših 'Egipčanov', tujcev, nasilnežev in domačih trinogov, ki so hoteli uničiti, iztrebiti našo narodnost, vernost ali pa oboje. Bog nas je vodil k sebi po poti stisk in nadlog, nas nosil na orlih perutih, na krilih orlov. Če uporabimo sodobno prisodobo: **Bog nas je nosil** skozi zgodovino podobno kakor vzgonski zračni tok nosi skakalce na velikanki, kakor je ta, pod katero stojimo. Skakalci na tem toku resnično plavajo od odskočne deske daleč v globino pod seboj in dosega-jo rekordne daljave, kakor nam je danes to opisal naš junak Jože Šlibar.

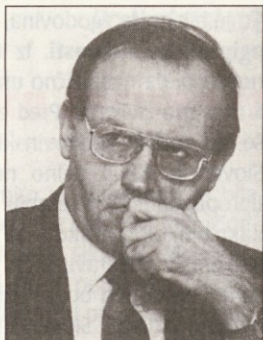
Tako je tudi naš narod namenjen novim še nedoseženim daljavam naproti.

Ugotavljam. Z Bogom, na njegovih krilih, smo dobro vozili skozi vso zgodovino. Za vse njegove previdnostne posege, za njegovo vodenje skozi pretekle čase se mu hočemo danes izseljenci v Nemčiji z mašno daritvijo prisrčno zahvaliti.

Bog je Bog naše prihodnosti. Če je Bog za nas, kdo je proti nam?

Naj končam s psalmistovimi besedami: 'Gospod odpušča vse tvoje krivde, ozdravlja vse tvoje bolezni, rešuje tvoje življenje, te venča z milostjo in usmiljenjem.

Prehod in volitve

V Sloveniji poteka "prehod". Pravijo mu tudi tranzicija. Gre za prehod iz komunističnega načina mišljenja, gospodarjenja in državne ureditve v svobodoljubno mišljenje, spoštljivo do drugega in drugačnega; v tržno gospodarstvo svobodne konkurence, kjer zmagujejo najbolj sposobni in delavni; in prehod v demokratično državno ureditev, kjer ni nobenega premočnega središča oblasti, ampak je moč kolikor toliko enakopravno porazdeljena na različne skupine ljudi. Toda ravno tu se stalno zatika.

Seveda se vsaka pametna oblast zaveda, da mora vsaj ustvarjati videz demokracije, če že resnične demokracije ni. Samo najbolj topoglavi diktatorji razkazujejo svojo vsemogočnost in si s tem kopljejo grob. Pametni samodržci pa izvajajo svojo neomejeno oblast diskretno. Zato dopuščajo opozicijo in ustvarjajo videz pluralizma. To je že stara metoda. Dvorni norci so imeli to vlogo: kritizirali so absolutnega vladarja, a smeli so ga kritizirati samo oni. S tem je bilo zadoščeno potrebi po kritiki, vendar je dvorni norec vedel, do kod sme iti in ne dlje.

V minulem režimu smo doživljali isto: kritiko režima so smeli izvajati samo za to pooblašteni člani "dvorne opozicije". Znotraj partije so eni igrali napredne in liberalne, drugi pa zastarele in konservativne komuniste. Toda to je bila samo igra. Oblast je mirno ohranjela v rokah platno in škarje, saj je na koncu vedno sama odločila, kako in do katere mere bo upoštevala zahteve svojih podrejenih.

Zdi se, da bi nekateri hoteli zdaj spet uveljaviti tako komunistično demokracijo, ki jo lahko imenujemo "programirana", nadzorovana demokracija. Demokracija, kjer oblast vedno sproti določa, koliko lahko ljudje politično delajo. To pa pomeni, da v taki demokraciji oblast tolerira opozicijo samo tako dolgo, dokler ta ne postane zanjo nevarna.

Evropski kristjan, ki se zaveda, da ga je Bog ustvaril po svoji podobi in sličnosti in mu dal oblast, da gospoduje nad stvarstvom in ukazuje ribam morja in

pticam neba in vsem drugim živim bitjem, se tudi zaveda, da sebi enakemu človeku ne more gospodovati. Iz te zavesti o človekovem dostojanstvu se je vedno močneje javljala zahteva po taki državni ureditvi, ki bo to dostojanstvo ljudi kot enakopravnih državljanov do konca in dosledno upoštevala. Ideja o temeljni enakosti v pravicah in dostojanstvu je osnova modernih družb.

V demokracijo stopimo samo tedaj, če vzpostavimo na vseh področjih življenja in delovanja, se pravi na ekonomskem, finančnem, medijskem, šolskem in političnem čim popolnejši pluralizem, se pravi, mnoštvo enakopravnih in izenačenih subjektov, kjer ne more imeti nihče vedno in povsod zadnje besede, nihče nima v zakupu oblasti, nihče nima premoči nad drugimi, ampak se mora z njimi dogovarjati kot enakovredni partner. V demokraciji vladajo razmerja enakopravnega sodelovanja in partnerstva, dogovarjanja in spoštovanja dogovorjenega, pa tudi prav tako enakopravne konkurence in tekmovanja.

Do tega pa pri nas še nismo prišli. Naslednice komunističnih političnih organizacij si prizadevajo, da bi ohranile in utrdile svoj monopolni položaj. Že tako so imele na izhodiščnem položaju velike prednosti: v vsej državni upravi so sedeli njihovi ljudje, obvladovali so medijski prostor, predvsem pa so imele za seboj skoraj pol stoletja izkušenj v vladanju in v vseh dejavnostih, ki so količkaj javno pomembne. To prepričljivo dokazuje, da pri naslednikih komunističnih organizacij ni resničnega sestopa z oblasti. O tem bi lahko govorili samo tedaj, če bi politične sile, ki imajo svoje korenine v komunistični totalitarni preteklosti, odstopile dovolj prostora, da bi se ob njih redno pojavile na vseh področjih, tudi na gospodarskem, finančnem in medijskem, njim enakovredne druge sile in bi lahko nato z njimi tekmovali. To pa je seveda utopično in preveč pričakovati. Zato naloga demokratizacije še zdaleč ni rešena s sprejetjem demokratične ustave, ki samo načelno zagotavlja politični pluralizem in tržno gospodarstvo. Treba je tudi dejansko razmonopolizirati vsa področja javnega življenja in delovanja. Čas za to so tudi volitve.

Volitve so edini in sorazmerno redek trenutek, trenutek, ki se pojavi samo vsaka štiri leta, ko je vsem državljanom, prav vsem brez razlike, dana možnost, da dogajanje v državi ne gledajo samo nemočno in zgroženo, ampak dejavno posežejo vanj.

Anton Stres

Anton Vovk (1900-1963)

"Bil je čovek, ki ga je Bog poslal..." (Jn 1,6) - besede, s katerimi je evangelist Janez opozoril svoje bralce na poslanstvo Janeza Krstnika v zgodovini odrešenja, veljajo na neki način tudi za poslanstvo ljubljanskega škofa Antona Vovka v zgodovini Cerkve na Slovenskem. Bog ga je slovenski Cerkvi poslal v izjemno težavnem in občutljivem obdobju njene zgodovine.

Anton Vovk se je rodil 19. maja 1900 v Vrbi na Gorenjskem. Osnovno šolo je obiskoval v Breznici, gimnazijo v Kranju in nato v škofovih zavodih v Šentvidu, teologijo v Ljubljani. Po mašniškem posvečenju (1923) je kot kaplan služboval v Metliki in v Trzinu in nato od leta 1928 kot trziški župnik. Leta 1940 ga je škof Gregorij Rožman imenoval za ljubljanskega stolnega kanonika. Med drugo svetovno vojno se je izkazal z organizacijo pomoči potrebnim in še posebej izgnanim duhovnikom. Po Rožmanovem odhodu v tujino (5. maja 1945) je Anton Vovk za Ignacijem Nadrahom 14. junija 1945 postal pooblaščen generalni vikar ljubljanske škofije, naslednje leto ljubljanski pomožni škof (ordinarij je bil še vedno škof Rožman v tujini), leta 1950 apostolski administrator in 1959 pravi ljubljanski škof. Leta 1961 je postal prvi nadškof obnovljene ljubljanske nadškofije. Umril je 7. julija 1963 in bil na lastno željo pokopan na ljubljanskih Žalah.

Anton Vovk je nedvomno ena tistih velikih osebnosti, ki je vtisnila neizbrisen pečat življenju Cerkve na Slovenskem neposredno po drugi svetovni vojni. Vse svoje službe je opravljal natančno in vestno. Bil je vedre narave, poln zaupanja v Boga. To je izrazil tudi v svojem škofovskem geslu: Zaupam v Gospoda. V Gospoda je zaupal v dolgih nočeh mučnih zaslišanj na OZNI. Vanj je zaupal, ko so zapirali njegove duhovnike. Vanj je zaupal, ko je reševal pereča pastoralna in gospodarsko-socialna vprašanja škofije in duhovnikov. Ni obupoval. Ni klonil. Njegov pogum, njegov optimizem in njegovo neomajno zaupanje v božjo Previdnost so opogumljali in krepili cele generacije duhovnikov ljubljanske škofije.

Anton Vovk je bil velik v molitvi. Njegovo življenjsko vodilo je bila svetopisemska beseda: Treba je vedno moliti in se ne naveličati. Duhovniška molitev mu ni bila nikoli v breme. Za njegovo osebno pobožnost pa sta značilni predvsem evharistična in marijanska usmerjenost. Skozi njegove prste so zdrsele neštete jagode rožnega venca. Posebno mu je bila pri srcu Marija Pomagaj na Brezjah. Na njegovo željo so temeljito prenovili kapelico z milostno podobo. Njej je leta 1955 posvetil svojo škofijo.

V svojem prvem pastirskem pismu 13. decembra 1959 je škof Vovk med drugim zapisal: "Ko klečim pred tabernakljem, ko rešujem in doživljam težke stvari, ko se zavedam velike odgovornosti za duše, se mi neprestano vsiljuje v misel in sveto bodrilo sv. Pavla Korinčanom (1 Kor 1,27-29), da Bog velikokrat pokliče preproste in nespametne za velike reči." Vse življenje je škof Vovk pomembne življenjske in pastoralne odločitve izmolil pred Najsvetejšim. Njegovo modrost pri presojanju razmer, njegove odločitve so občudovali vsi. Ob promociji za častnega doktorja ljubljanske Teološke fakultete je beograjski nadškof dr. Josip Ujčič posebej poudaril, da je škof Vovk "z modrostjo in potrpežljivostjo vernikom lomil kruh zdravega nauka". Škof Vovk je bil moder pri presojanju razmer. Moder v stiku z duhovniki, moder v stiku z vernimi, moder v stiku s svetno oblastjo. Rad je pridigal. Govoril je preprosto in razločno, da so ga mogli vsi razumeti. Pred očmi je imel vedno celega človeka. Rešiti njegovo dušo, da, istočasno pa se je dobro zavedal, da je duša le sinonim za celega človeka. Človeku je treba zagotoviti osnovno eksistenco, da bo sposoben prisluhniti božji besedi in jo tudi sprejeti.

Velik pa je bil škof Vovk tudi v trpljenju. Številna nočna zasliševanja in nasilje (20. januarja so ga na železniški postaji v Novem mestu celo polili z bencinom in zažgali) niso zlomila njegovega duha, so pa nevarno načela zdravje. Bil je hud sladkorni bolnik. Vendar škof Vovk ni tožil. Ni si zatiskal oči pred krivicami, ni obtoževal vse po dolgem in počez, ampak je iskal sožitje z oblastmi in skušal najti Cerkvi dostojen "modus vivendi" v družbi. Javno je odklanjal vse poskuse izigravanja svetne oblasti proti osrednjemu cerkvenemu vodstvu, pri tem pa znal poiskati pozitivne vrednote tudi pri drugače mislečih. To pa so tiste značilnosti človeka in kristjana, zaradi katerih je zgled škofa Antona Vovka vabljiv še danes.

France M. Dolinar

Rekli so...

Dr. Ivan Štuhec

"Neurejenost odnosa med državo in Rimskokatoliško cerkvijo v skladu s pravnimi standardi demokratičnega sveta omogoča politične manipulacije. V njih se Cerkev enkrat pojavi kot tista, ki ji ponujajo rešitve, če bo pridna in tiho, drugič pa kot tista, ki jo je treba po prstih, ker jih je molila v napačno smer."

**Lojze Peterle v
SOBOTNEM BRANJU,
28. 9. 1996**

Pred štirimi leti ste se SKD v veliki večini javnomnenjskih anket uvrščali na drugo mesto. Volitve so te napovedi potrdile. Sedanje ankete so vam bistveno manj naklonjene. SLS je pred vami, da ne govorimo o socialdemokrati. Ali ankete lažjejo ali pa stranka izgublja volilce...

Naši dejanski volilni izidi so bili doslej vedno najbolj drugačni od tistih, ki so jih napovedovale javnomnenjske ankete. Tudi zdaj ankete med seboj odstopajo celo za tristo odstotkov. Nekatere nam napovedujejo le 2,8 odstotka, druge do deset ali več odstotkov. Večini preprosto ne zaupam, ker sem prepričan, da s podatki manipulirajo. Še posebej malo dam na telefonske ankete. Zame je ključen podatek zelo visok delež neopredeljenih. Vse dosedanje volitve so pokazale, da je prav med temi velika rezerva naših volilcev. Ankete so nam pred občinskimi volitvami napovedovale konec, Liberalni demokraciji pa od 30 do 40 odstotkov. Nazadnje pa smo mi dobili 18 odstotkov, LDS

pa le 17. Propagande, ki je zdaj tako z leve kot z desne usmerjena proti naši stranki, se ne bojim, ker sem prepričan, da bodo volilci znali razbrati naše pošteno delo. Predstavnikov SKD ne boste našli v nobenih aferah ne o orožju ne o Hitu. Na volitve gremo z nekorumpiranimi kandidati.

Ali bi lahko rekli, da imate več afer znotraj kot zunaj stranke...

Ker smo krščanski demokrati pod zelo natančnim mikroskopom javnosti, se o naših praskah piše veliko, o potokih krvi zaradi frakcijskih bojev znotraj LDS ali ZLSD pa nič.

Na koliko odstotkov torej računate letos?

Prepričanje velike večine ljudi v stranki je, da bomo dobili najmanj toliko glasov kot na občinskih volitvah. Na volitve gremo s samozavestjo in s ponosom na že doseženo. Znali smo biti tudi druga stranka, res da včasih v neprijetnih okoliščinah zaradi nekorektnega ravnanja LDS, vendar pa imamo za to po štirih letih tudi kaj pokazati. Slovenija še nikoli ni gradila toliko avtocest in cest ter napeljevala telefonije. S podporo Radiu Ognjišče in TV 3 smo prispevali k pluralizaciji javnih občil, največ smo prispevali k razvoju novih občin, preprečili smo poskus hitre in za nas dvomljive privatizacije bank, ne nazadnje smo dosegli, da je šla ZLSD iz koalicije. Predvsem slednje je bilo skoraj prezrto. Naše trdno in načelno stališče glede Tama je imelo veliko pozitivnih posledic. Zdaj je manj megle.

Katera koalicija se vam zdi po volitvah sprejemljiva? Verjetno

si takšne, kot je zdaj, ne želite več?

Taka, ki bi se dogovorila za resen skupen program, za napredek Slovenije in ki bi ta program izvajala po demokratičnih pravilih. Če bi pomladne stranke vodile volilne priprave tako, da bi širile volilni prostor, bi na volitvah dobile večino. To pa je tudi naša prva želja. Po volitvah se želimo koalicijsko povezati s tistimi strankami, ki izhajajo iz podobnih vrednot, želimo si torej oblikovanja desnosredinske vlade. Taka usmeritev je bila v stranki uradno sprejeta. Zanima nas samo koalicija, ki bo spoštovala notranje in zunanje zaupanje. Tako delujoče vlade, kot je sedanja, si gotovo ne želimo več.

Bi v koaliciji rajši sedeli skupaj z Marjanom Podobnikom ali z Janezom Janšo?

Računamo na oba, toda bližnja nam je Slovenska ljudska stranka, saj so socialdemokrati programsko leva stranka.

V predvolilnem memorandumu Nove slovenske zaveze je postavljena tudi "obveza", da če stranke slovenske pomladi ne dosežejo večine v državnem zboru, lahko stopijo v koalicijo s strankami komunističnega nasledstva samo pod pogojem, da bodo imele v njej večino. To obvezo oziroma prošnjo je ponovil tudi mesečnik "Tretji dan" in v izjavi tudi Slovenski katoliški izobraženci. Kaj menite o teh pogojih?

Predlogi so popolnoma razumljivi, odločitve pa so na strani strank. Mi smo ves čas delali odgovorno, za našo državo smo veliko tvegali in veliko dosegli. So stvari, ki se jih

da doseči s politično večino, in tudi takšne, pri katerih niti večina ne pomaga. Nekaterih stvari ne bomo spremenili, če ne bo večine. Lahko jih rešimo le s politično odgovornostjo predvsem kristjanov na Slovenskem. Za drugačnost potrebujemo zdravo, zavzeto politično zavest in dobre voditelje. Ne verjamem v odrešenika, ki bo vse spremenil naenkrat. Za to bo treba še dolgo delati na vseh področjih. Kar je šlo narobe petdeset let, ni mogoče spremeniti čez noč. Po vseh državah v Vzhodni Evropi politično prizorišče še vedno niha od starih k novim silam in nazaj.

Ravno kristjani moramo vedeti, da so zunanje spremembe samo del naših prizadevanj. Poskrbeti je treba še za vsebino. Zanj smo vsi odgovorni.

Zapisali so...

Alojz Dragoš v SLOVENCU,
28. 9. 1996

KDO ZAVIRA ENOTEN NASTOP

Velika večina volilcev strank slovenske pomladi ne more razumeti, zakaj so te stranke tako neenotne. Predvsem jih moti to, da ena drugi podtikajo zadeve, ki vsem trem največjim strankam samo škodujejo. Nenaravno in naravnost škodljivo je, da sta stranki SKD in SLS vsaka na svojem bregu.

Tudi pri SDS ni nič bolje. Večina njenih najbolj vnetih privrženecv plane pokonci, ko sliši ime "krščanski", tudi mnogi drugi dobijo kurjo polt ob tej besedi. Samo v slogi je moč. Tega bi se morali zavedati predvsem voditelji vseh treh strank slovenske pomladi, pa

tudi drugi voditelji manjših strank, ki so enako usmerjene. Vse pretekle zamere bi morale biti pozabljene. Voditelji bi morali poučiti svoje prenapeteže, da samo s skupnimi močmi lahko porazimo liberal-udbomafijsko zvezo, ki pije kri slovenskemu narodu. Vsako sprenevedanje je jalovo delo in gre v prid sedanji vladajoči stranki in njeni pomočnici v "senci". Eldeesariji in komunisti se na veliko pripravljajo, da bodo vladali še naprej. Enako počnejo vsi njihovi sateliti, ki bodo v raznih preoblekah varali in zapeljevali volilce. Vse zveze raznih pokrajinskih strank od Desusov do raznih demokratov, so samo sateliti Združene liste in LDS. Njihovo edino vodilo je prevara volilcev.

Strelovod v MAGU **39/96**

Sestavni del diplomacije in državnih dolžnosti je tudi protokol. Ta pa ne pomeni samo, kako se bo kakšen državnik obnašal, kako hodil, gledal, kje bo sedel in v katerem hotelu stanoval. Pomeni tudi, koga bo sprejel, kam bo odpotoval, zakaj bo to počenjal in v čigavo korist.

Milan Kučan je prejšnji teden imel vrsto protokolarnih obveznosti. Najprej je odšel na strankarski festival nemške krščanske socialne unije v München, srečal se je z ministrskim predsednikom Bavarske in menda s tremi nemškimi zveznimi ministri.

Ni se prvič zgodilo, da se je naš, torej slovenski, torej državni predsednik, toliko spozabil, da se je udeleževal takšnih strankarskih kongresov, kot da bi šlo za zasedanje OZN, srečanje predsednikov držav Evropske unije ali kaj

podobnega na tej ravni. Torej na isti, predsedniški ravni. Ne, naš predsednik ima svojevrsten protokol, ki Slovenijo zmanjšuje in omejuje na nekakšno regijo, ne pa na državo, kar menda je. Naš predsednik sprejema po funkcijah in rangu vsakogar: ministre, glasbenike brez pravih nazivov, svetovalce, pomembne tujce, za katere niso jasni kriteriji pomembnosti, neznanca, anonimneže, trgovce itn.

Tudi ni vidno, da bi bil njegov protokol kaj posebej izbirčen, ko gre za to, koga od domačih bo predsednik države sprejel v avdienco, zakaj bo pokrovitelj te ali one prireditve in zakaj nekatere odlikuje, drugih pa ne. Prejšnji teden je sprejel slovenske radioamaterje ob njihovi obletnici, lorda Roberta Runcio, ki je bil od leta 1980 do 1991 canterburyjski nadškof in duhovni vodja svetovne anglikanske cerkve, bil je slavnostni gost na podelitvi slovenskega znaka kakovosti, sprejel je estonskega zunanjega ministra, odprl je razstavo Biblija na Slovenskem, udeležil se je otvoritve novih prostorov dnevnika Večer v Ljubljani, sprejel Brigito Bukovec in Andraža Vehovarja, naša srebrna olimpijca, in se srečal z generalnim sekretarjem FAO itn.

Se pravi, naš predsednik, ki je ves teden protokolarno garal, se ni srečal niti z enim usodno pomembnim tujcem, če že merila enakopravnosti ravni funkcije dobrohotno zanemarimo. Ali drugače povedano: ste že kdaj slišali ali prebrali, da bi ameriški predsednik Bill Clinton sprejel indijskega vrača, da bi francoski predsednik Jacques Chirac sprejel albanskega zunanjega ministra ali pa da bi se

nemški kancler Helmut Kohl udeležil kongresa slovenske združene liste.

Če vsega tega še niste slišali, je to zato, ker protokoli v teh državah česa takšnega ne dovoljujejo. In ker se zelo jasno ve, da so Amerika, Francija in Nemčija države. Slovenija je sicer tudi država, ampak nekateri se delajo, kot da je avstrijska provinca ali pa bližnji sestavni del Bossijeve Padanije, če že italijanski ne bomo.

Navsezadnje je tako, da je treba protokol spoštovati samo zato, da dokažeš, da imaš državo. Tega pa ne more početi vsakdo, ampak v njegovem imenu izvoljeni predsednik države. In tudi doma je treba izbirati koga, kdaj in zakaj, če ne gre za permanentno predsednikovo predvolilno dejavnost.

Milan Kučan menda ni šef lokalne skupnosti.

Špela Predan v MAGU 39/96

Pred štirimi leti so v predvolilni kampanji nova delovna mesta obljubljale kar vse stranke po vrsti. Združena lista je pod geslom Slovenija je mlada - voli zanjo trdila, da mladi Sloveniji ponuja "ekonomski program, ki lahko v štirih letih ustvari 100.000 novih delovnih mest.

Katere od teh obljub so se uresničile, presodite sami. Pa poglejmo, kaj sta ponujali stranki, ki sta ves čas na oblasti - LDS in SKD. LDS je na velikih oglasnih površinah volivce opozarjala na svojo zgodbo o uspehu, ki ne gre ne levo, ne desno, ampak na bolje, na ustvarjalnost, boljše šolo, službo in možnost ureditve normalnega življenja, ureditev mestnega pro-

meta. Zeleni Slovenije so pod geslom Nas ne skrbi preteklost, nas skrbi prihodnost obljubljali harmonijo človeka in narave, uravnotežen gospodarski razvoj in čisto okolje, Bavčarjevi demokrati pa pod parolo Razlika je očitna nova delovna mesta, pocenitev države, gradnjo cest, železnic in telekomunikacijske mreže, normalno in bogatejše življenje, blaginjo, mir in lepo prihodnost. "Na koncu naj ponovim, da hočemo demokrati izvesti preboj Slovenije in da hočemo v tem preboju zmagati. Pomagajte nam in bog nam bo pomagal. Sicer se Slovenije bog usmili," je na konvenciji demokratov v začetku predvolilne kampanje 1992 govoril dr. Dimitrij Rupel. Krščanski demokrati pa so z nasmehom ponavljali, da bodo Sloveniji vrnili dušo, srce in nasmeh, in poleg običajnih prednosti obljubljali še srečo in poduhovljenost.

Polnih ust obljub pa ni imela samo velika koalicija, ampak tudi druge stranke. Ljudska stranka, denimo, je pred štirimi leti obljubljana srečno Slovenijo (Slovenija naj bo jutri srečnejša), boj proti oduševu in previsokim obrestim, zaustavitvev stečajev (!?), gospodarski razvoj. Zmago Jelinčič pa je pred tremi leti, torej leto po volitvah, še vedno samozavestno trdil (ali se je branil?), da bodo izpolnili svojo predvolilno obljubo Slovenijo Slovencem. Kljub vsemu bomo svoje obljube izpolnili - če ne danes, pa malo kasneje." Kdaj? Čas se je iztekkel. Poleg tega so Jelinčiča zapustili skoraj vsi člani stranke, ki so pod njegovo zastavo prišli v parlament.

Socialdemokratsko geslo Skupaj bomo zmogli je obetalo varno so-

cialno državo, gospodarsko trdnost, regionalno zблиževanje in novo kvaliteto življenja.

Dejstva po štirih letih. Po štirih letih je slika jasna, predvsem tistim, ki so izgubili delo, in onim, ki že več mesecev niso dobili plač. Socialne varnosti praktično ni, Slovenci so ostali brez zaposlitve, davki so odušerki, država pa je (glede na ponudbo) tako draga, da se pritožujejo celo vsega hudega vajeni turisti (z debelejšo denarnico). Ko pomislimo na srečo in dušo in nasmeh in blaginjo in nasploh ves predvolilni optimistični blabla, ki so nam ga že in nam ga bodo od 10. oktobra naprej spet ponujali, ne nalašč pomislimo tudi na gladovne stavke, ki so postale nacionalni šport, na umore, posilstva, prostitucijo, prometne nesreče in, kar je najhujše, na število samomorov (predvsem med moškim delom volilcev), ki je alarmantno visoko (do avgusta letos 524). Zrak je prav nevarno onesnažen in očitno se nas Bog, kljub Ruplovim obljubam, ni usmilitil.

Tudi podoba gospodarskih kazalcev ni ravno takšna, da bi nam vlivala zaupanje v pretekla in nova predvolilna gesla vladajočih strank ali vsaj tistih, ki so dolgo skupaj vladale. Optimizem, ki ga iz tedna v teden ponavlja predsednik vlade dr. Janez Drnovšek, ne sovпада z uradnimi makroekonomskimi podatki in videti je, kot da ima ministrski predsednik svojo gospodarsko statistiko, ki je zadnje čase niti v gospodarski zbornici ne jemljejo več resno. In v ta sklop sodijo nezaposleni, socialno ogroženi in siromašni.

anglija

Jesensko pastoralno obdobje smo začeli na drugo nedeljo v septembru s slovensko mašo v kapeli Našega doma, ko so se londonski rojaki že vrnili s poletnih počitnic in dopustov v domovini ali kod drugod. Daroval jo je nam vsem dragi katoliški časninar iz Rima gospod **Božo Rustja**, ki je do srede septembra nadomeščal na angleški župniji v Kentish Townu sredi Londona. Za lepo in globoko pridigo ter za vso domačo prisrčnost pri obhajanju evharistične skrivnosti so mu londonski slovenski rojaki iz srca hvaležni. Pri nadaljnem študiju časnikarstva na papeški univerzi mu želimo polno božjega blagoslova.

Drugi naši prijatelji duhovniki prof. dr. Jože Urbanič, prof. dr. Drago Ocvirk in prof. Tone Jamnik so v tem mesecu odšli iz Londona na svoje dolžnosti v Slovenijo. Dr. Urbanič bo poleg svojih duhovniških dolžnosti predaval na Teološki fakulteti v Mariboru, dr. Ocvirk v Ljubljani in prof. Jamnik na Teološki fakulteti v Ljubljani ter v škofijskih zavodih sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano. Vsem želimo polno uspehov in vsega božjega blagoslova pri odgovornem vzgojnem delu.

Naš župnik g. Cikanek se je udeležil mednarodnega simpozija o interpretaciji Svetega pisma (ob izidu novega slovenskega preвода Svetega pisma), ki je potekal v Ljubljani od 17. do 20. septembra. V domovini se je zadržal še deset

dni po končanem simpoziju in med tem obiskal prijatelje in znance ter urejal nekatere tekoče zadeve za slovensko katoliško misijo v Veliki Britaniji. Med drugimi je srečal tudi gospodično **Ireno Zajc** iz Slovenj Gradca, ki je kar nekaj let bivala v Leicesteru, kjer se je specializirala na področju genetike. Po župniku pošilja pozdrave vsem prijateljem in znancom v Angliji.

Kljub intenzivnemu študiju je Irena vedno našla čas za našo skupnost v okolici Derbyja v srednji Angliji. Prihajala je k slovenskim mašam in k našim skupnim srečanjem. Slovenski rojaki v Angliji so jo resnično vzljubili zaradi njene prisrčnosti, ljubeznivosti in dobrote. Zato smo vsi njeni številni prijatelji in znanci v Angliji veseli njenih študijskih uspehov. Pred meseci (24. aprila letos) je **naša Irena** zelo uspešno doktorirala iz bioloških znanosti. Tudi službo je takoj dobila, in to kar na Inštitutu za biologijo Univerze v Ljubljani. Predstojniki inštituta jo pač želijo imeti poleg sebe zaradi njene prvovrstne strokovne usposobljenosti. Slovenska katoliška misija v Londonu in slovenski rojaki v Angliji naši vrli Ireni Zajc iskreno čestitajo.

P.S. Dr. Irena Zajc tudi redno piše in objavlja strokovne članke v PROTEUSU, reviji za poljudno naravoslovje, ki izhaja mesečno v Ljubljani. Naslov uredništva: Prirodoslovno društvo Slovenije, Novi trg 2, 1000 Ljubljana, p. p. 238.

Misijonarjevo pismo

Iz Zambije se je oglasil vsem katoliškim rojakom v Angliji dobro znani prijatelj in misijonar pater Janez Mujdrica, ki se je po zaključku svojega študija na univerzi v Birminghamu ter uspešno opravljeni magistrski diplomii vrnil med svoje v Afriko. Tokrat zato, da skrbi za versko vzgojo na tamkajšnjem učiteljskišču. Takole piše našemu župniku: "Pozdrav iz Kabweja, kjer je svoj čas živel naš pradedek. Pred leti so rudarji v tem kraju našli okostje pračloveka, ki so ga imenovali Broken Hill Man (Broken Hill je staro ime za Kabwe). Tako sem pravzaprav tu v domačem kraju, čeravno sem tukaj le dobra dva tedna.

Že ta teden začnem poučevati na tukajšnjem učiteljskišču - Nkhrumah Teachers Training College. Poučeval bom, kot že veš, religiozno vzgojo. To me zelo veseli in upam, da je to začetek nove dobe moje ga življenja.

V hiši smo štirje: dva Poljaka, en Irec in seveda, kar je velika pridobitev za to mesto, en Prekmurec. Poljaka delata na župniji, ki se imenuje Bwacha, Irec pa opravlja duhovniško delo v splošni bolnišnici in jetnišnici, ki je največja v deželi in v kateri so tudi na smrt obsojeni jetniki.

Smo sredi deževne dobe. Letos imamo precej dežja, kar je zelo razveseljivo. Zadnja leta so bila bolj sušna. V tem je tudi vzrok za

podhranjenost in bolezni. Seveda suša ne povzroča aidsa. V nedeljo sem srečal našo župljanko, ki je sveta duša in steber laičnega apostolata v škofiji. Povedala mi je, da trije od njenih štirih sinov bolehalo za aidsom. To ti pišem zato, da kaj moliš za našo mladino. Zdaj imaš moj naslov in upam, da se večkrat kaj oglasiš in mi tudi svetuješ, kako naj misijonarim. Ti, ki si interkontinentalni misijonar! Dr. Drago Ovirk je le 'armchair missionary'.

Prisrčen pozdrav tebi in vsem prijateljem in znancem v Angliji - in vse dobro!"

Tako naš dragi misijonar pater Janez Mujdrica. Želi si molitev za svoje ljudi - za zambijsko mladino.

Za Tatjano Žaberl naše molitve in najboljše želje za skorajšnje okrevanje!

V oktobrski številki Naše luč smo pisali o uspešni presaditvi kostnega mozga Ivanu Mulecu iz Zbigovca pri Gornji Radgoni. Za prav

Tatjana Žaberl

tako zdravljenje je 9. septembra prišla v London mlada inženirka agronomije gđ. **Tatjana Žaberl** iz Šentjurja pri Celju. Ko je hodila na zdravniške preglede v Royal Free Hospital je Tatjana bivala v Našem domu. 20. septembra je odšla v bolnišnico in v sredo, 2. oktobra, so na njej opravili še vedno dokaj tvegano presaditev nesorodnega kostnega mozga. Vsi, ki dobro in simpatično Tatjano poznamo, prosimo ljubega Boga, naj pošlje svoje angele varuhe k njeni bolniški postelji, da jo obvarujejo vsega hudega, da bo tako kot Ivan kmalu rešena zahrbtnje bolezni in da bo po prestani "operaciji" hitro okrevala ter se zdrava vrnila domov v veselje svojih staršev in mlajše sestre Maje, kakor tudi vseh, ki jo poznamo in jo imamo radi.

*ŽPS slovenske katoliške misije v
Združenem kraljestvu*

avstrija DUNAJ

Aktivnosti dunajskega slovenskega pastoralnega centra so se po počitnicah začele z romanjem v Gradec, kjer je bilo predvideno srečanje s slovenskima skupnostima iz Gradca in Linza.

Tako smo se v soboto, 14. septembra, popoldne odpeljali z avtobusom proti Gradcu, kamor smo prispeli še pred mrakom. Na kratko smo se ustavili v cerkvi Mariahilf in pri patrih. Tam namreč trije slovenski minoritski patri

že 18 let uspešno vodijo pastoralno delo med Avstrijci, združujejo Slovence, uspešno prenavljajo cerkev in druga zgodovinska poslopja minoritskega samostana. Pričakal in pozdravil nas je pater Janez Žnidar in nam v kratkem orisal zgodovino cerkve Mariahilf (zgrajena med 1606 in 1616) in njihovega dela v Gradcu. Potem smo se podali peš po ulicah Gradca, si ogledali frančiškansko cerkev iz 15. stoletja, stari del mesta, občudovali mestno hišo, stavbe na Gosposki ulici in objekte, ki pričajo o pomembnih zgodovinskih osebah in dogodkih. Vodil in izčrpno razlagal je dr. Edmund Fabi, mož gospe Karmen, je svoja študentska leta preživel v Gradcu in se tam tudi seznanil s svojo življenjsko družico.

Po skoraj dveurnem razgledovanju smo se vrnili v avtobus; ta nas je popeljal na večerjo in nato k zasluženemu počitku v prelep grad svetega Martina, ki je hkrati tudi izobraževalno središče.

Naslednji dan nas je poleg srečanja s Slovenci iz Gradca in Linza pričakalo tudi lepo vreme. Srečanje se je začelo s prijateljskimi stiski rok in z bogoslužjem v kapeli minoritskega samostana, kjer se sicer vsako nedeljo zbirajo graški Slovenci. Veseli smo bili tudi Slovencev iz Linza, ki sta jih spremljala njihov dušni pastir g. Ludvik Počivavšek in njegova desna roka ter organist g. Anton Zore.

Slovesno sveto mašo je vodil narodni direktor in naš dušni pastir g. Anton Štekl ob somaševanju g. Počivavška in patra Janeza. G. Štekl je imel lepo pridigo na temo ljubezen - sovraštvo - odpušcanje. Boga smo počastili in se mu zahvaljevali v molitvi in z ubranim

Somaševanje v Gradcu: pater Janez, g. Štekl, g. Počvavšek

petjem, ki ga je na orglah spremljal g. Zore.

Po končani sveti maši so nam graški rojaki priredili prigriscen sprejem z zakusko. V prijetnem pomenku in medsebojnem spoznavanju je čas hitro tekkel, še posebej ko je g. Zlatko iz Linza raztegnil harmoniko in smo se zavrteli ter zapeli.

Žal nas je program naše poti gnal dalje - sledil je drugi del ogleda Gradca - skupni vzpon na Schloßberg. Ker je sijalo sonce, ki smo ga v zadnjem času komajda kdaj videli, je bilo naše počutje še toliko lepše. Za spomin smo se na vrhu slikali.

Po vrnitvi v dolino smo se poslovili od nekaterih graških rojakov - njihov starosta g. Stanko Kunstek pa nas je na avtobusu pospremil na skupni obed, med katerim je v prijetnem razpoloženju spet zadonela pesem. Čas nas je odvedel dalje; poslovili smo se od Slovencev iz Linza, topli stiski rok in veliko dobrih želja, predvsem pa želja po vnovičnem srečanju in že smo se peljali proti cerkvi Maria Trost. Še vedno nas je spremljal g. Stanko Kunstek in

nas opozarjal na znamenitosti, ki so se vrstile ob poti.

V lepi in razkošno okrašeni baročni cerkvi Maria Trost, ki slavi 250. obletnico posvetitve, smo zapeli litanije v čast Materi božji.

Potem smo se poslovili tudi od g. Kunstka in se mu zahvalili za gostoljubje in vodstvo. Po približno dveipolurni vožnji smo se ustavili še v Gießhüblu in sklenili naše romanje v "heurigen" (kmečka gostilna z domačimi specialitetami, predvsem pa z "letošnjim" vinom), kjer smo si dodatno privezali duše, kot se za vsakega Slovenca po končanem romanju spodobi.

Vsem, ki so pripomogli k lepemu doživetju - tako rojakom iz Gradca in Linza kot tudi vsem duhovnim voditeljem in organizatorjem romanja, se v imenu vseh prav lepo zahvaljujemo.

Boljši trg je postal v naši skupnosti tradicija. Letos smo ga organizirali v soboto, 21., in v nedeljo, 22. septembra. Skozi vse leto smo nabrali izredno veliko različnih artiklov, tako da smo z letošnjim izkupičkom napolnili blagajno naše skupnosti. Izkupiček je namenjen za odplačila različnih dol-

gov v zvezi z obnovo, vzdrževanjem in popravili naše cerkve in pripadajočih prostorov.

V nedeljo, 27. septembra, na mihelovo je bila v dunajski stolnici sv. Štefana slovesna **maša narodov**. Udeležile so se je in pri njej sodelovale tuje govoreče krščanske skupnosti, ki živijo na Dunaju ali v njegovi okolici. Seveda se je bogoslužja udeležilo tudi veliko Avstrijcev. Vsaka skupnost je dala svoj prispevek; Slovenci smo med beriloma peli 95. psalm in prebrali eno prošnjo ter se predstavili v narodni noši.

Sveto mašo je daroval msgr. Franjo Komarica, škof iz Banjaluke, z duhovniki iz raznih narodnostnih skupnosti. Uvodne besede je spregovoril narodni direktor in naš dušni pastir g. Štekl, ki je pozdravil in predstavil častnega in priljubljenega gosta iz Banjaluke. Ta je bil deležen spontanega burnega aplavza.

Po končani sveti maši so pod prsti našega Roberta Riederja, nadarjenega študenta glasbe, v stolnici mogočno zadonele Bachove fuge. Njegovo izvajanje smo nagradili z navdušenim ploskanjem.

Zaključni del maše narodov je potekal na ploščadi pred cerkvijo in se spremenil v ples narodov. Skupine so se v narodnih nošah predstavile s svojimi plesi in pesmimi. Msgr. Franjo Komarica je osebno pozdravil vsako skupino, se kar pomešal med ljudi, jih pozdravljal, se z njimi pogovarjal in vzbujal simpatije vseh navzočih. Še posebej pristrčno so ga pozdravljali njegovi rojaki.

Lep pozdrav z Dunaja

Darja Belak

GRADEC

Najbolj obiskana cerkev v Gradcu je cerkev Marije Pomagaj (MARIA HILF).

Eden od ne posebno "pobožnih" listov iz Gradca je ugotovil, da le 8 % Gradčanov ob nedeljah redno obiskuje sv. mašo. Vendar je nekaj cerkva, ki se razvesele dobrega obiska pri bogoslužju. Dvakrat na leto, na eno postno in eno nedeljo v septembru, imajo v graški škofiji štetje vernikov.

V letu 1995 je bila v Gradcu najbolj obiskana cerkev MARIJA POMAGAJ, s skoraj 1.500 (1.486) verniki pri petih sv. mašah. To graško faro že skoraj 20 let oskrbujejo patri minoriti s Ptuja.

Mestni župnik te fare je konzularni svetnik, gvardijan g. Martin VIDOVIČ. Njemu ob strani z isto vnemo in gorečnostjo deluje g. pater mag. JANEZ ŽNIDAR, dušni pastir za Slovence v Gradcu, bolniški duhovnik pri usmiljenih bratih, in g. pater mag. JOŽE LAMPRET duhovni asistent tretjega reda sv. Frančiška.

Vsi trije redovniki so poleg župnije s 5.000 dušami na razpolago še v cerkvi usmiljenih bratov, pri šolskih sestrah v Eggenbergu, v mestni bolnišnici in še v drugih cerkvah in bolnišnicah v tem mestu.

Ker je v Avstriji vsako leto manj duhovnikov in redovnikov, imajo slovenski dušni pastirji v Gradcu iz leta v leto več dušnopastirskega dela.

Našim redovnikom pristrčne čestitke in še naprej obilo božjega blagoslova!

Slovo od g. Hermana Loibeneggerja

V četrtek, 5. 9. smo se na pokopališču v sv. Vidu blizu Gradca poslovili od našega rojaka. Ob pol desetih je bila v tamkajšnji cerkvi dvojezična sv. maša, ki sta jo brala pater Martin VIDOVIČ in pater Andrej KROPEJ iz Ljubljane. V obeh jeziki, nemškem in slovenskem, je pel graški cerkveni slovenski pevski zbor. Petje je na orglah dovršeno spremljal prof. Baier (Avstrijec). Po svetem bogoslužju smo se podali na pokopališče. Na grobu sta v slovenščini govorila p. Andrej, v nemščini pa župnijski svetnik za Slovence v Gradcu, g. Stanko Kunstek. Vsi trije govorniki, v cerkvi in na grobu, so še enkrat orisali pokojnikovo življenje. V najhujšem nalivu smo zapeli "V nebesih sem doma", in po obredu: "Gozdič je že zelen".

Dušni pastir za Slovence v Gradcu, g. pater Janez Žnidar, se zaradi pastoralnih obveznosti pogreba ni mogel udeležiti. S solzami v očeh smo zapustili grob in šli vsak na svoj dom.

Hermanu naj Bog da plačilo, katerega si je zaslužil z dobroto in zvestim služenjem skozi 46 let pri

slovenskem cerkvenem zboru v Gradcu.

Visoki obisk pri Slovencih v Gradcu

Nedelja, 15. 9., je bila za graške Slovence prav lepa (ne tako po vremenu). Obiskal nas je g. narodni direktor za Slovence v Avstriji g. Anton ŠTEKL. Z njim je prišlo še okoli 35 oseb z Dunaja. Razveselili smo se tudi obiska rojakov iz Linza na čelu s tamkajšnjim župnikom g. Ludvikom POČIVAVŠKOM. Graški dušni pastir JANEZ ŽNIDAR je, kot vedno, lepo okrasil našo kapelo, ki so jo napolnili dunajski, linški in graški Slovenci. Somaševanje vseh treh dušnih pastirjev je vodil g. ŠTEKL. Anton ZORE, organist iz Linza, je orglal po pozitivu. Nato je gospa Oračeva, članica župnijskega sveta, v nemščini pozdravila navzoče. Dejala je, da Slovenci že leta vključeni v faro, s katero lepo sodelujejo. Za njo je navzoče v slovenščini pozdravil pater JANEZ in jim izrekel dobrodošlico. Čeprav je bilo ljudsko petje, so vsi lepo peli. Psalm po 1. berilu je linški zbor zapel štiriglasno. Pridigal je g. ŠTEKL.

Na koncu maše smo vsi zapeli Marija skoz življenje. Sledile so še besede zahvale in izročitev darila patru Janezu. On je potem povedal zgodovino te baročne kapele. Omenil je, koliko dela imajo vsi trije redovniki v fari s 5.000 verniki. Sam poleg Slovencev oskrbuje še bolnišnico Usmiljenih bratov. Poleg tega ob nedeljah pomagajo v drugih župnijah.

Po sv. maši smo se vsi zbrali v gostilni pod minoritsko dvorano. Tam so bili na razpolago sendviči, mnogo peciva in pijače. G. Zlatko

*Takole je raztegnil harmoniko
gospod Zlatko...*

iz Linza je zaigral na harmoniko in nekaj parov se je zavrtelo.

Okrog 11. ure smo se razšli. Eni so si ogledali minoritsko dvorano, drugi so šli na kosilo in ogled mesta.

Organizacija je ležala v rokah in na ramah patra Martina, patra Janeza in g. Kunstka. Našim pevkam, ki so za pripravo tega lepega srečanja pridno pomagale, lepa hvala!

Graška slovenska skupnost se prav lepo zahvaljuje za sprejem v nedeljo, 2. junija v LINZU. Lepa hvala g. župniku Počvavšku, g. Zoretu, pevkam in rojakom v Linzu.

22. november 1996 dan cerkvene glasbe

Drugi vatikanski cerkveni zbor priporoča, naj bi verniki čim bolj sodelovali pri svetih opravilih. To sodelovanje naj bo polno, zavestno in dejavno (B 14). Ljudstvo naj sodeluje z molitvijo, pa tudi s petjem. Koncil zelo priporoča sodelovanje PEVSKIH ZBOROV, obenem pa dušnim pastirjem naroča, "naj vneto skrbijo, da bo pri vsakem

pčtem svetem opravilu celotno občestvo vernikov moglo uveljavljati sebi primerno dejavno sodelovanje" (B 114); zato je treba pospeševati "množične vzklieke, odgovore, petje psalmov, antifone, pesmi" (B 30).

Novi mašni obred večkrat omenja PETJE PSALMOV. Tudi v pesmarici SLAVIMO GOSPODA je mnogo psalmov; upamo namreč, da bo ta tisočletna pesem Cerkve postajala doma in po svetu vedno ljubša. Vendar pa Cerkev pri bogoslužju ne izključuje drugih pesmi. Kot pravi koncil, Cerkev "ne želi stroge enakosti v bogoslužju; nasprotno: goji in pospešuje duhovne oblike različnih narodov in ljudstev" (B 37); "ob ohranitvi bistvene enotnosti rimskega obreda se dopuščajo upravičene razlike in prilagoditve za različne narode" (B 38). Zato bo zaklad naših domačih pesmi tudi v novi liturgiji prišel do veljave. Zanje še posebej velja, da pesem ustvarja praznično razpoloženje.

BOGOSLUŽJE je vrhunec, h katereму teži delovanje Cerkve, in hkrati vir, iz katerega izvira vsa njena moč. Apostolsko prizadevanje je namreč usmerjeno v to, da bi se vsi, ki po veri in krstu

postanejo božji otroci, zbirali skupaj, da bi v Cerkvi hvalili Boga, se udeleževali daritve in uživali Gospodovo večerjo (B 10).

Običaj, ki je ponekod veljaven in večkrat potrjen z dovoljenji, da druge pesmi nadomestijo vstopni, darovanski in obhajilni spev, kakor je v gradualu, je po presoji pristojne pokrajinske oblasti mogoče ohraniti, če se le take pesmi skladajo z delom maše, s praznikom ali bogoslužnim časom. Ista pokrajinska cerkvena oblast mora odobriti besedilo teh pesmi (GL).

K prvi stopnji udeležbe petja spadajo:

a) izmed vstopnih obredov:

duhovnikov pozdrav z odgovorom ljudstva;

prošnja.

b) v besednem bogoslužju:

vzkliki pri evangeliju.

c) v evharističnem bogoslužju:

prošnja nad darovi;

hvalospjev z uvodom in svet;

sklepni slavospjev kanona;

...in g. Zore je sedel za orgle.

očenaš s povabilom in embolizomom;

“Mir Gospodov”

prošnja po obhajilu;

odslovitev (GL 29).

K drugi stopnji udeležbe spadajo:

a) Gospod, usmili se, slava in jagnje božje;

b) veroizpoved;

c) prošnja za vse potrebe (30).

K tretji stopnji spadajo:

a) spevi pri procesijah ob vstopu in med obhajilom;

b) spev pri lekciji ali berilu;

c) ALELUJA pred evangelijem;

d) darovanjski spev;

e) svetopisemska berila, (če se ne zdi primernejše, da se berejo brez petja) (GL 31).

VSI VERNIKI so vabljeni in so dolžni težiti po svetosti in svojemu stanu primerni popolnosti. Naj si torej vsi prizadevajo za pravilno usmerjenje svojih nagnjenj, da jih ne bi uporaba zemeljskih reči in navezanost na bogastvo v nasprotju z duhom evangelijskega ubožstva ovirala pri teženju po popolni ljubezni (42).

E. A.

LINZ

15. septembra je bilo srečanje Slovencev z Dunaja in Linza pri naših sobratih v Gradcu.

Moramo poudariti, da smo bili pri slovenskih minoritih, ki delujejo v Gradcu, zelo toplo sprejeti. Ko so pred nekaj leti slovenski minoriti prevzeli župnijo, so se meščani iz Gradca spraševali: “Kaj bodo ti ubogi slovenski patri tu naredili?”

Danes ima ta župnija največji nedeljski obisk vernikov v celem

Gradcu. In njihov voditelj je bil celo odlikovan od štajerskega deželnega glavarja (Landeshaupmann von Graz) za velike zasluge pri “obnavljanju” kamnite in žive Cerkve v župniji. Ob tej priložnosti želimo slovenskim minoritom še naprej veliko božjega blagoslova pri njihovem delu v Gospodovem vinogradu.

Ob 9,15 je bila skupna sveta maša v njihovi lepi kapeli. Po maši smo bili povabljeni v župnijsko dvorano, kjer so nas čakale bogato obložene mize. Za dobro voljo pa je poskrbel g. Zlatko Ribič s slovenskimi melodijami.

S skupino z Dunaja smo se povzpeli na grad, od koder je odličен razgled po vsem mestu in okolici. Nazaj grede smo se ustavili tudi v stolnici, kjer je zadonela slovenska pesem. Po skupnem kosilu smo se poslovili in se vrnili v Linz. Ves čas našega bivanja v Gradcu nas je spremljal g. predsednik iz Gradca in njegova žena.

G. mag. Janezu Žnidarju, njegovim sobratom v duhovništvu, g. organistu, g. predsedniku in vsem Slovincem iz Gradca izrekamo za njihov prisrčen sprejem zahvalo.

Maša narodov je bila kot navadno zadnjo nedeljo v septembra v stolnici. Vodil jo je direktor pastoralne službe, prelat Willi Vieboeck, duhovniki raznih narodnosti pa so somaševali. Po maši je sledil kulturni in kulinarni program, pri katerem se je slovenska skupnost dobro odrezala. Vsem Slovincem, ki ste na svoj način prispevali svoj delež, prisrčna hvala.

Lep pozdrav
Anton Zore

PREDARLSKA

Medkulturna prireditve v Bregenzu

Praznovanju v počastitev 1000. obletnice prve omembe Avstrije se je pridružila tudi zahodna dežela Predarlška. Ta je obhajala omenjeni jubilej s svojimi priseljenci. Geslo prireditve je bilo: “Deželica nas vseh”. Takšen način obhajanja je gotovo zelo pomemben, saj si Avstrije brez teh ljudi ne moremo predstavljati. Zgodovina Avstrije je še vedno zaznamovana z različnimi narodnostmi, ki so prihajali na to ozemlje in se tod naseljevali. Druga svetovna vojna in razmere po njej so priseljevanje še povečale, tako da zdaj tam živi precej narodnosti, in za mnoge je Avstrija druga domovina. Čas in razmere pa te ljudi neusmiljeno asimilirajo. Kulturne, narodnostne in jezikovne posebnosti ostanejo pri nekaterih še dolgo le, če se zavedajo svoje identitete. Manj trdni in brezbrizni pa se hitro utopijo v tuje življenjske navade.

Medkulturna prireditve je bila 7. septembra 1996 v glavnem mestu dežele v Bregenzu. V dopoldanskem času so pripravili stojnice in ponudili domače jedi in pijačo. Slovenska skupnost je pripravila kranjske klobase, potico in štajerska vina. V pol ure je vsaka skupina na prostem prikazala kulturni program s plesom, petjem ali igranjem. Slovensko skupnost je zastopala folklorna skupina Iskra iz Kranja, ki se je občinstvu predstavila z narodnimi plesi. Pozornost so pritegnile tudi narodne noše in slovenske pesmi.

V petek zvečer je folklorna skupina Iskra nastopila za tukaj žive-

če Slovence v župnijski dvorani v Hohenemsu. Zaplesali so dolenske, štajerske, prekmurske, rezijske in primorske plesne. Hvalvredno je, da so plesne predstavili v noši dežele, kjer so plesi doma. Nad programom smo bili navdušeni, obenem pa smo občudovali poztvovalnost mladih fantov in deklet, ki ohranjajo slovensko kulturo in narodne običaje. Srečanje, med katerim se je spletlo marsikatero prijateljstvo, se je zavleklo pozno v noč. Pohvalno je tudi to, da so jih naši ljudje s slovensko gostoljubnostjo in postrežbo sprejeli in prenočili.

Glavna prirediteljica je bila v soboto zvečer v veliki dvorani gledališča. Prirediteljica so s svojo navzočnostjo počastili deželni glavar, župan mesta Bregenz ter druge pomembne osebnosti iz političnega in kulturnega življenja. Predsednik odbora za prirediteljico je v nastopnem nagovoru pozdravil vse navzoče skupine in predstavnike oblasti. Razložil je zamisel srečanja in

pomen, ki ga ima za to deželo in njene prebivalce. Uvodne besede, pozdrave mesta in veliko uspeha je vsem zaželel župan. Deželni glavar je orisal in pohvalil zamisel in pomen prirediteljice ter zaželel, da bi bila znamenje močne povezanosti vseh narodnosti, znamenje sožitja in skupnih naporov za mir in lepšo prihodnost.

V dveh nastopih se je zvrstilo 15 skupin. Vsaka je imela za nastop na voljo 10 minut. Naša folklorna skupina se je predstavila z najznačilnejšimi narodnimi plesi in pesmimi v gorenjski narodni noši. Za nastop so poželi močan in dolg aplavz. S ponosom lahko rečemo, da so nas Slovence na tej slovesnosti častno zastopali, za kar jim gre vsa pohvala in zahvala. Ne smemo pa pozabiti niti tistih, ki so sodelovali pri organizaciji in skrbeli, da je vse potekalo v najlepšem redu.

Po končani prirediteljici je bilo še srečanje folklorne skupine s tukaj

živečimi Slovenci, kar se je zavleklo dolgo v noč. Utrujeni od napore pot, nastopov in skrbi smo se pristrčno poslovili v upanju, da se še kdaj srečamo v tako prijetni družbi veselih ljudi.

Nedelja tujih delavcev

September je natrpan s prirediteljicami in srečanjmi. V začetku meseca je bila kulturna prirediteljica v Bregenzu v počastitev tisoletnice omembe Avstrije. Tretjo nedeljo imamo planinsko mašo, ta je letos zaradi slabega vremena odpadla. Četrta sobota oziroma nedelja je posvečena tujim delavcem. To srečanje je že kar ustaljeno: vsako leto v drugi župniji. Letos je bila na vrsti župnija Hard, v kateri živi precej močna skupnost tujcev. Srečanje je združeno z mašo, pri kateri sodelujejo skupnosti, ki izpovedujejo katoliško vero. Z domačim župnikom sta somaševala slovenski in hrvaški izseljenski duhovnik. Maša sta oblikovali hrvaška skupina Tamburica in poljski zborček. Nagovor po evangeliju je imel socialni delavec za tujce pri škofiji. V uvodu je pohvalil prizadevanje župnije, ker veliko pomaga in zbira sredstva v karitativne namene. V nadaljevanju se je osredotočil na pomoč, ki jo daje ta referat, in na težave, s katerimi se srečuje. Omenil je tudi krivične zakone in odredbe, ki so naperjeni proti tujim delavcem. Med gospodarsko krizo, ki jo najbolj občutijo prav ti, bi morali biti izenačeni z domačimi, saj prav tako prispevajo k razvoju in napredku dežele. Govoril je o odpravi mnogih ugodnostih, o stanovanjskih problemih, šolanju in učnih mestih. Vse to močno pogojuje in otežuje življenje teh ljudi. Najhujša pa je izguba delovnega mesta. So-

Slovenski par na Medkulturni prirediteljici v Bregenzu

cialna negotovost se povečuje iz dneva v dan. Kaj storiti? Enake pravice in dolžnosti za vse, ki tukaj živijo in delajo. To je človeško in krščansko - na tem je treba graditi pravične razmere za življenje.

Romanje v Einsiedeln

Zadnja nedelja, 29. septembra, je bila določena za romanje v Einsiedeln. Navadno je romanje na četrto nedeljo, letos pa je bilo na peto, kar je bilo za nas bolj ugodno, ker na to nedeljo ni določenih maš.

To romanje je vedno doživetje, saj se zbere okrog 800 Slovencev iz Švice, južne Nemčije in Predarlške. Mašno slavje vodi vedno eden od slovenskih škofov. Tokrat se je slavja udeležil stiški opat, g. dr. Anton Nadrah. Slovenski škofje so bili na Slomškovi proslavi v Mariboru, ki je bila v znamenju priprav na razglasitev Slomska za blažena.

Ker je bilo ugodno vreme, smo dopoldne zmolili križev pot zunaj cerkve. Kdor je hotel, se je lahko spravil z Bogom kot na vseh božjih potih. Glavni celebrant je bil torej stiški opat Nadrah. Pri maši je pel zbor iz Vrtojbe. Opat je med pridigo govoril o Mariji - njenem češčenju in oblikah. Sam je velik častilec Marije in je napisal tudi nekaj knjig o njej. Po maši so bile še pete litanije Matere božje v milostni kapeli. Tukaj se pokaže tisto pravo navdušenje do Marije, ki ga poznamo Slovenci, in pride do izraza s petjem na božjih poteh.

Na popoldanski prireditvi ob peti obletnici slovenske samostojnosti v Dorfzentru je nastopil pevski zbor iz Vrtojbe in recitatorji, ki so

predstavili dela iz slovenske literature. Vse prisotne sta pozdravila izseljenski duhovnik in veleposlanik Slovenije iz Berna. Slednji se je zahvalil obema slovenskima duhovnikoma za delo in se spomnil na Slovenijo, ki se vključuje v Evropsko zvezo tudi s pomočjo Slovencev v tujini.

Po kulturni prireditvi nas je pot vodila na svoje domove. Ob večerni Ave Mariji in počasnem zatonu sonca, ki je še zlatilo vrhove gora, smo se poslovlili in veselo sklenili naše romanje.

belgija

MAASMECHELEN

Zmagali smo!

Ta veseli klic je odmeval v Kulturnem centru v belgijskem Maasmechelenu med člani APZ Toneta Tomšiča iz Ljubljane, ko so ob razglasitvi zvedeli, da so na tekmovanju Cantate 1996 v nedeljo, 29. 9. 1996, osvojili prvo mesto v kategoriji mešanih zborov. Ocenjevalna komisija jim je dodelila 94 % točk (10 % več kot zbor, ki je osvojil drugo mesto).

Že v petek zvečer so člani APZ Toneta Tomšiča po dolgi vožnji utrujeni prispeli v Maasmechelen. Pričakali so jih številni člani in gostitelji društva Slomšek pri Slovenski katoliški misiji, ki so sodelovali pri organizaciji tekmovanja in preskrbeli pevcem prenočišče. Že v društveni dvoranci, kjer so gostiteljem zapeli "Lipa zelenela je",

smo začutili, da lahko merijo na zmago.

V soboto so si po intenzivnih vajah in pripravah ogledali mestece Maastricht na Nizozemskem, zvečer pa sodelovali na koncertu v Muzejski cerkvi v Rekem-Lanaken. Množica slovenskih poslušalcev in drugi so bili presenečeni in prepričani: "Če pa ti ne bodo odnesli zmage...!"

V nedeljo so bili na tekmovanju na vrsti zadnji od devetnajstih zborov, kolikor jih je sodelovalo na dvodnevem tekmovanju. Odpeli so zelo zahteven program, obvezno kompozicijo pa tako zelo prepričljivo, da ni bilo več dvoma, da ne bi bili med nagrajenci.

V navzočnosti veleposlanika Republike Slovenije, Jaša L. Zlobec, njegove žene in še drugih sodelavcev slovenskega veleposlanništva, so pevke in pevci APZ Toneta Tomšiča na odru prejeli za sluzeno 1. nagrado. Pred občinstvom, ki je favoritom močno ploskalo, jim je za zaslužno priznanje javno in s ponosom čestital tudi Jaša L. Zlobec.

Skupaj z zborom Ave (ta je na prejšnjem tekmovanju leta 1993 dosegel 3. mesto) je APZ Tone Tomšič kulturni ambasador, na katere smo Slovenci v tem okolju zelo ponosni. Pričakujemo in se že veselimo naslednjega tekmovanja leta 1999, ko bo spet kateri od slovenskih zborov zapel Sloveniji v čast in prejel nagrado.

V imenu vseh Slovencev iz našega kraja čestitamo pevcem in zborovodju Stojanu Kuretu za to veliko priznanje.

P. C.

francija

MERICOURT

Na prvo nedeljo v septembru smo vstopili **v novo šolsko in veroučno leto** s sveto mašo v MERICOURTU, pri kateri se je zbralo kar lepo število ljudi. Molili smo za uspešno delo vseh otrok in mladine med šolskim letom. Po njej smo se dobili v dvorani slovenskega doma ob kapeli in se pogovarjali o programu za verouk in birmo, o pripravi na krst in sveti zakon. Vsakdo je imel kakšno pripombo o tem in onem, tako da smo skupaj oblikovali naše bodoče pastoralno delo. Vsi smo se strinjali, da bi sveta birma morala biti drugo leto v maju. Katehistinja **gospa Milka** je predlagala, naj bi bila sveta **birma za binkoštno nedeljo**, če bi bilo možno. Večkrat je pripomnila, da bi bilo dobro, če bi se starši malo več zanimali za svoje otroke, jih tudi **sami poučevali** in z njimi doma molili. Bog daj, da bi bilo to leto plodno v znanju, ljubezni in spoštovanju do slovenske besede in Boga.

PARIZ

V nedeljo, 8. septembra, je bil za naše župnijsko občestvo v Parizu velik dogodek. **Posloveli smo** se od **g. Martina Retelja**, ki je bil skoraj štiri leta med nami, zdaj pa je odšel za župnika v Frankfurt v Nemčijo.

Istočasno smo **sprejeli** v svojo sredo **g. Davida Taljata** iz Slove-

nije, ki bo delal z nami v Gospodovem vinogradu.

V kapelo sv. Terezije v Chatillonu smo ju spremljali ob navzočnosti lepega števila vernikov. Ob oltarju je bilo z njima kar osem duhovnikov. **V imenu vseh** ju je pozdravil g. Silvester Česnik. Navzočim je predstavil duhovnike in tudi gospoda veleposlanika dr. Andreja Capudra z ženo Majdo. Nato je spregovoril g. Ciril Valant in z lepimi besedami opisal delo g. Martina med nami. V zahvalo za vse so mu mladi podarili šopek rož in mu izročili skupni dar ter mu zaželeli vse najboljše v novi župniji.

V imenu župnijskega sveta je g. Ciril Valant sprejel tudi novega in mladega kaplana g. Davida Taljata in mu zaželel veselo bivanje in delovanje med nami. Fant in dekle sta mu poklonila šopek rož z željo, da bi nam pomagal pri oblikovanju mladine in drugih.

V imenu slovenskega društva v Parizu ju je nagovoril g. Janez Ložar ter ju spodbudil, da bi pridno, vztrajno in globoko delala, da bi se slovenski jezik in kultura ohranjala med zdomci po svetu.

Gospod prelat Ignacij Čretnik je prebral dekret gospoda škofa Metoda Piriha, s katerim je imenoval g. Davida Taljata za delo v Franciji. David, dobrodošel med nami!

Navzoči duhovniki so pristopili k lepo okrašenemu oltarju in začeli sv. mašo v zahvalo za vse prejete dobrote in milosti v našem župnijskem občestvu. Sv. mašo je v vsej preprostosti vodil g. Martin Retelj. Med pridigo je v jeklih besedah in lepih prisposodobah razlagal, kaj nam hočeta berili in evangelij povedati za naš čas in življenje. Martin, hvala ti za vse!

Velika hvala za lepo in doživeto liturgično slavlje gre gospodu dr. Janezu Zorcu in gospodu Jeanu. Njune roke so okrasile kapelo svete Terezije Deteta Jezusa z lepimi in dišečimi šopki rož. Bog vama povrni za trud skozi vse leto!

Pred blagoslovom nam je spregovoril **g. Janez Pucelj** in se v imenu slovenskih škofov in duhovnikov po svetu vsem zahvalil za stanovitnost vere in upanja. Njegova prisotnost med nami

Vilennes-sur-Seine – poroka Sandre Slavič in Luca Cherrier

nam je zgovorno pričala, da pripadamo vesoljni Cerкви.

Po sv. maši smo vsi šli v dvorano slovenskega doma, kjer so nam pridne roke naših gospa pripravile bogato obložene mize z jedili, dobrim vinom in vodo. Vsak se je hotel z obema duhovnikoma pogovoriti in jima zaželeli vse najboljše v življenju in delovanju. Pozno zvečer smo se poslovili in veseli odšli vsak na svoj dom.

Smrt dolgoletne trpinke

Gospa Terezija Kovač-Janeš je bila rojena maja leta 1937 v Osilnici na Kolpi. Tam se je januarja leta 1958 poročila z Jožetom Kovačem. Leta 1962 je mož odšel na delo v Francijo, dve leti pozneje pa je prišla za njim žena Terezija s hčerkama Marenko in Jožico. V Franciji se je družini rodila še hčerka Marija. V Ozoir-la-Ferriereju so si s pridnim delom postavili lepo hišo.

Ko je bila družina leta 1975 doma na počitnicah, je ženo Terezijo pičil klop in ji povzročil hudo bolezen. Nekaj časa je celo nihala med življenjem in smrtjo, potem pa se je zdravila v Ljubljani. Ko se je stanje malo izboljšalo, se je vrnila v Francijo, toda ostala je paralizirana in je preživela največ časa po bolnišnicah. Tam je prežela tudi zakrament svetega maziljenja po rokah gospoda župnika Silvestra Česnika, ki jo je večkrat obiskal.

Trpela je tudi družino, saj ji je doma manjkala skrbna mamica, posebej še, ker se je tudi mož ponesrečil pri delu.

Svoje trpljenje je prenašala potrpežljivo in ga darovala za domače, ker sama ni mogla skrbeti

zanje. Zadnje mesece se ji je stanje poslabšalo, tako da je 3. septembra v specialni bolnišnici v Garchesu zaspala v Gospodu.

Pokopana je bila 13. 9. v Ozoir-la-Ferriereju. Pogrebno mašo je vodil krajevni župnik ob somaševanju prelata Čretnika in gospoda Davida Taljata iz Pariza. Slednji je zbrane nagovoril tudi s slovensko besedo in pesmijo in po maši vodil pogrebni obred. K maši in slovesu od rajne Terezije se je zbralo veliko njenih rojakov in znancev od blizu in daleč. Tako so pokazali svoje sočustvovanje s težko preizkušeno družino, ki jo je skupno trpljenje še bolj povezovalo.

Možu Jožetu, hčerkam Marenki, Jožici in Mariji ter vsem sorodnikom naše iskreno sožalje.

Obvestila - vabila

1. Društvo Slovencev v Parizu vabi vse prijatelje dobre volje na **tradicionalno martinovanje**. Svetega Martina bomo ob kozarčku vina proslavili 16. novembra ob 20. uri. Ob melodijah ansambla Pariški slavček, ki ga vodi gospod Slavič, se bomo lahko zavrteli v ritmu slovenske glasbe. S seboj prinesite veliko dobre volje, za vse drugo bo poskrbljeno!

Op.: Ob 19. uri bo sv. maša v kapeli Terezije Deteta Jezusa! Pridite v lepem številu.

Na praznikih Vseh svetih sva duhovnika pripravljena obiskati, blagosloviti in skupaj z vami moliti na grobovih vaših svojcev. Kdor to želi, naj sporoči na spremenjeno telefonsko številko Slovenskega doma v Parizu: **01 42 53 64 43**

Uredila vaša duhovnika

nemčija

BERLIN

Slovenska župnijska skupnost od jeseni do novega leta

Slovenska župnijska skupnost v Berlinu je z jesenjo postala zelo dejavna. Najprej smo pripravili piknik, na katerem smo snovali načrte za prihodnje.

24. septembra smo imeli zanimivo srečanje župnijskega pastoralnega sveta in konference za tujce, ki jo vodijo odgovorni za tujce v Berlinu. Nad slovensko župnijo so bili zelo navdušeni, predvsem nad odprtostjo Slovencev do drugih. Predsednik te organizacije se nam je prisrčno zahvalil za dobro organizirano srečanje in poudaril, da česa podobnega - tako prijetnega sprejema - že dolgo ni doživel v nobeni skupnosti tujcev v Berlinu.

Srečanje smo polepšali s pesmijo moškega okteta pod vodstvom Francija Pukmeistra. Dekleta in žene, Trezlika in Sonja Pukmeister, Iva Brumnjak in Barbara Pucko pa so pripravile odlično pogostitev.

Prav tem in drugim prizadevnim ženam in dekletom, ki redno in z velikim veseljem pomagajo v naši župniji, gre v veliki meri zahvala, da naše prireditve in srečanja ostajajo v lepem spominu vsem, ki nas obiščejo. Čudoviti pogrinjki, ki jih večnoma pripravlja Tilka Selevšek, so vedno v "stilu". Ko smo imeli birmo, so bili rdeči papirnati prtički zloženi v obliki škofove kape - mitre, na mizah pa so bili rdeči šopki. Ob poroki Dine in

Martina je bilo vse v znamenju oranžne barve: oranžni prtički, oranžne vrtnice na mizi, oranžni nageljčki na prsih svatov, oranžne vrtnice v poročnem šopku neveste, prav tako vsa druga okrasitev. Tako lepo, da je užitek sestriki na mizi!

Tudi sicer je naša župnijska skupnost živa. Veseli nas, da smo v letu 1996 imeli že **tri poroke**. Poročili so se: Dina Pasič in Martin Erman, Nada Žekar in Jernej Bizjak, ta dva sta se ob 25-letnici skupnega življenja odločila še za cerkveno poroko, ter Tatjana Fink in Edi Pasler, civilno sta se poročila 24. 9. v Berlinu, cerkvena poroka pa je bila 5. 10. v Sloveniji, v Dolenjskih Toplicah.

Veliko je tudi parov, ki so letos obhajali **25 let** skupnega življenja - srebrno poroko.

Omeniti velja srebrno poroko Marije in Jürgenja Müllerja.

Obhajali smo tudi nekaj "Abrahamov", med njimi je bil tudi naš zborovodja Franci Pukmeister. Vsem veljajo naše iskrene čestitke!

Srečujemo se radi in v tem je naša moč! Trenutno se že pripravljamo na martinovanje. Ob domači pesmi, ob srečanjih pri maši in po maši utrjujemo medsebojne vezi in tako skrbimo tudi za ohranjanje slovenskega jezika.

Program prireditev

MARTINOVANJE, sobota, 9. novembra

- maša ob 18. uri,
- po maši zabava do 3. ure zjutraj,

- za zabavo bosta igrala ansambel Dori in ansambel Druga generacija,

- vstopnina: za odrasle 15 DM, za otroke do 15. leta 8 DM,

Organizator: ga. Marjanca Muhič.

ADVENTNI ČAS, sobota, 30. novembra

- maša ob 19. uri,
- ob 20. uri koncert Akademskega pevskega zbora iz Celja.

Zbor (okrog 50 oseb) prihaja v goste v petek, 29. 11. Za prenočišča se oglasite pri družini Pukmeister (tel: 334 87 80).

SV. MIKLAVŽ, sobota, 7. decembra

- ob 19. uri maša,
- po maši program z obdaritvijo otrok.

Organizator: ga. Tatjana Pasler.

SVETI VEČER, torek, 24. decembra

Na sveti večer bo od 23. ure dalje priložnostni program, ki ga bo izvajala znana glasbena družina Galici iz Slovenije.

Ob 24. uri bo slovesna polnočnica.

BOŽIČ, sreda, 25. decembra

- ob 19. uri božična maša.

SV. ŠTEFAN, četrtek, 26. decembra

- ob 9. uri maša, blagoslov otrok, vode, vina šentjanževca.

SILVESTROVO, torek, 31. decembra

- ob 19. uri maša,
- ob 20. uri začetek silvestrovanja

Organizator: g. Mirko Selevšek.

Vabimo vse Slovence in njihove prijatelje, da se naših prireditev udeležijo v čim večjem številu. Več nas bo, večja družina bomo!

m m

FRANKFURT

V nedeljo, 15. septembra, smo se farani iz Frankfurta poslovili od **g. župnika Janeza Modica**, ki je prevzel sosednjo faro v Mannheimu. Obenem smo z veseljem sprejeli novega župnika **Martina Retelja**, saj bo odslej on opravljal slovensko bogoslužje med nami v Frankfurtu in okolici.

V imenu faranov sta se od g. Modica z govorom poslovila g. Flaj-

Gospa Marija Gašparič podaja darilo frankfurtskih faranov g. Janezu Modicu.

šman ter g. Zemljič. Za spomin so mu farani, slovenski klub in birmanci izročili darilo, s šopkom rož pa so se od njega poslovili ministranti. G. Modic je bil pri večini faranov zelo priljubljen in spoštovan, zato nas je nagla sprememba hudo prizadela. Večina nas še danes ne more razumeti, zakaj in čemu.

Obema župnikoma želimo mnogo dobrega počutja med farani na novih farah in obilo Božjega blagoslova.

Govor g. Flajšmana v Frankfurtu, 15. 9.

Spoštovani g. župnik

V imenu župnijskega sveta in faranov stojim danes tukaj pred Vami olesenel in zagrenjen kot še nikdar do zdaj ter se poslavljam od Vas.

Pred petimi leti nam je bila dana Božja milost, da smo Vas dobili in sprejeli medse v našo faro z odprtimi rokami. Mnogi smo to gojili vse do danes.

Vem, da Vam ni bilo samo z rožicami postlano v tem našem Frankfurtu, ampak smo le s skupnimi močmi in z Božjo voljo marsikaj prebrodili, zato nas je ta hitra sprememba prizadela.

Dokazi, da smo si bili naklonjeni, so bili, poleg svetih maš, naša redna mesečna srečanja, nešteta romanja, zabave in kulturne prireditve, ponovitev dveh novih maš, birma, obisk pri svetem Očetu v Sloveniji in še kaj.

Skupaj z Vami smo se trudili, da smo to faro olepšali; mogoče je pomenilo za nekatere še premalo našega truda. Tisti, ki smo Vas

imeli radi, bomo te stike z Vami še naprej gojili.

G. župnik, srčno hvaležni smo Vam za vse.

Bog naj Vas srečno vodi in blagoslovlja na Vaši nadaljnji poti.

FREILASSING

Enainosemdesetletni Blaž Pohleven se je tiho in mirno, kakor je vedno živel, poslovil s tega sveta. Pokojni je bil doma v Makolah pri Frankolovem. Po poklicu je bil krojač. V Nemčiji je bil kar dolgo in že nekaj let v pokoju. Odkar je bil upokojen, ni bil nič kaj trdnega zdravja. Bil je veren in reden obiskovalec naše maše. Ni pa mu bilo dano, da bi mogel prejeti zakramente za umirajoče, kakor si je vedno želel. Mirno je zaspal v Gospodu. V domovini živijo tri njegove sestre, katerim izrekamo naše iskreno sožalje, pokojnemu pa želimo večni mir pri Bogu, kateremu je bil sinovsko vdan.

INGOLSTADT

V jubilejnem letu naše župnije obhaja že petnajstletnico ministriranja pri slovenskih mašah naš ministrant Franci Mesec.

Franci, prosim, če se kar sam na kratko predstaviš.

Rodil sem se 23. marca 1975 v Kranju. Starši so doma iz Gorenjske, oče iz Rovt, mati iz Potok v Selški dolini. Oče je prišel v Nemčijo leta 1972, midva z mami pa, ko sem bil star štiri leta. Imam še mlajšo sestro Eriko. Stanujemo nekaj kilometrov iz Ingolstadta. Osnovno šolo in gimnazijo sem obiskoval v Ingolstadt, zdaj pa se že drugo leto učim za bančnega delavca.

Lepo govoriš slovensko. Kje si se jezika tako naučil? Si obiskoval tudi slovenski dopolnilni pouk?

Prva štiri leta, ko sem bil v Sloveniji, sem znal tako in tako samo slovensko. Tudi doma v družini se vedno pogovarjamo le po slovensko. Slovenske dopolnilne šole nisem obiskoval, redno pa sem obiskoval sobotne ure v Slovenskem centru, najprej pri g. Steguju, potem pri g. Kesslerju in nazadnje pri g. Pavalcu.

Je vaša družina povezana s slovensko župnijo?

Naša družina je bila in je še vedno povezana s slovensko župnijo. Odkar se spomnim, ko še nisem hodil v šolo, smo ob nedeljah redno hodili k slovenskim mašam ter na druge prireditve, ki se potekale v slovenski župniji in na katerih sem tudi sam nastopal. Pri prvem svetem obhajilu sem bil s svojimi sošolci v nemški župniji; birman pa sem bil v slovenski.

Letos praznuje naša župnija 25-letnico, ti pa obhajaš okroglo obletnico ministriranja. Kdaj si že začel ministrirati?

Že petnajst let sem ministrant pri slovenskih mašah v Ingolstadt.

Ministrirati sem začel, ko še nisem hodil v šolo.

Kako sprejemaš to svojo službo pri maši?

Vedno sem rad ministriral. Tako se čutim bolj povezanega z mašo. V začetku sem ministriral sam. Zato sem bil vesel, ko se mi je kmalu pridružil še Baumanov Manuel in nato še drugi. Posebno zdaj je lepo, ker nas je pri oltarju več ministrantov.

Večino svojega časa si preživel v Nemčiji. Kakšen odnos imaš do Slovenije in kaj čutiš sam pri sebi, komu pripadaš, kaj si?

Moja domovina je še vedno Slovenija, ki je tudi zelo lepa dežela. Ponosen sem, da sem Slovenec. Tudi svojim nemškim vrstnikom, znancem in sodelavcem rad poudarjam, da sem Slovenec. Zaradi tega doslej še nisem imel težav. Rad pripovedujem o Sloveniji in njenih lepotah. Če le imam čas, grem rad v Slovenijo; poznam jo od Prekmurja, Gorenjske tja do morja.

Mladi ljudje se radi srečujejo. Kje imate svoj krog prijateljev in znancev?

Velika večina mojih prijateljev je Slovencev, s katerimi se dobro razumem in pridemo radi skupaj. V prostem času plešem v mladinski folklorni skupini. Zadnje čase imam čedalje več učenja, tako da mi ostane zelo malo prostega časa.

Kakšni so tvoji načrti za prihodnost?

Zdaj je zame najpomembnejše, da bi uspešno končal poklicno šolo, potem si želim, da bi dobil ustrezno delovno mesto in da bi lahko nadaljeval šolanje.

Ali se nameravaš kdaj vrniti v Slovenijo?

Moji starši se bodo najbrž tja vrnili, ko bo oče šel v pokoj. Zase pa ne vem. Odvisno je od tega, kakšne možnosti bom imel. S srcem velikokrat živim v Sloveniji.

Franci, kaj bi rad še povedal za konec najinega pogovora?

Upam, da bom še petnajst let ministriral in da mi ne bodo takrat rekli, da sem prestar.

Franci, hvala lepa za pogovor. Želim ti mnogo uspehov v tvojem poklicnem izobraževanju ter sreče in zadovoljstva v življenju. Ostani še naprej povezan z našo župnijo ter s srcem in dušo ponosen Slovenec.

Stanko Gajšek

OBERHAUSEN

„Se je že kdo zahvalil za predavatelja, ki ste nam ga priskrbeli letos v Baasemu,“ se je oglasil sredi pomašnega srečanja v Eschweilerju Jože. Ni bilo rečeno kar tako, zaradi lepšega. In prav zaradi tega je bila pripomba, pravzaprav pohvala, lepa. Namenjena je bila seveda predvsem predavatelju msgr. Franciju Petriču, odgovornemu uredniku Družine, ki se je v dveh dneh svojim poslušalcem na družinskem srečanju v Baasemu res prikupil. Tokrat je bilo srečanje že desetič. Kar premalo smo omenili to obletnico. Mnoge, ki so se udeležili katerega od teh srečanj, ta pripomba ne bo presenetila, prenekateri bi jo še bolj poudarili. Letos od 96 navzočih nihče ni prišel s pritožbo, čeprav smo organizatorji kritičnih pripomb navajeni.

Zakaj je tako? Kaj se v Baasemu dogaja?

Ponekod taka srečanja imenujejo seminarji ali še kako bolj zveneče. Pri nas se je uveljavil slovenski izraz: **družinsko srečanje**. Predvsem zaradi tega, ker je to malenkostna podpora, namenjena dejavnostim, ki utrjujejo družino, je pastoralno skrb zanjo ter pospešuje družinsko duhovnost in izobraževanje. V desetih letih se je tudi pri nas oblikoval krog ljudi, ki v duhovnem smislu potrebujejo več kot le nedeljsko pridigo. Tako se je ob pozornosti do teh ljudi izoblikoval tudi program teh srečanj.

Letos smo napovedali obravnavo vsebine papeževih govorov, vendar je predavatelj znal to navidez zahtevno temo podati tako, da je iz pustega razčlenjevanja napravil prijetno podajanje, ki je nagovorilo človekovo srce. Vsaj organizatorjem ni znano, da bi se kdo od udeležencev počutil z dolgočasnega in doživel konec tedna kot zapravljen čas. Celo mladi, ki so se skoraj vsi udeležili vseh predavanj, se niso pritoževali, da teme ne bi bile zanje. Najbrž pa je vsakemu, ki se je "papeževih govorov" ustrašil in se zaradi tega odjavil, lahko zelo žal. Tudi nekaj praznih postelj je bilo zaradi tega.

Ta srečanja bomo še pripravljali in vabili farane na pogovore o življenjskih stvarnostih, katere nam ni mogoče vsak dan obravnavati in se o njih pogovarjati z drugimi. Družinsko srečanje je za to ugodna priložnost. Ko vas bomo naslednje leto spet vabili, ne odlašajte.

Gotovo pa o Baasemu nimajo pojma tisti slovenski kristjani, ki se obregnejo ob udeležence: kaj ste spet dva dni sedeli in poslušali fajmoštre. Mirno lahko tem neved-

Baasem '96

nežem povemo, da so govorili tudi drugi in da so od pogovorov odnesli veliko, saj so se čutili zadovoljene in obogatene, ko smo odhajali iz doma sv. Ludgerja ob mali vasi Baasem sredi gričevnatega Eiffla.

STUTTGART

"Ljudje smo predolgo živeli drug ob drugem. Danes smo doumeli, da moramo živeti drug z drugim. naučiti se moramo, da bi jutri živeli drug za drugega. (Raoul Follereau)

Konec zadnjega tedna v septembru se nas je lepa skupina zbrala na seminarju o novi evangelizaciji ter o pripravi na "tretje življenjsko obdobje", ki je potekal pod geslom: "Da bi imeli življenje v izobilju".

G. Jože Lun iz župnije Ljubljana stolnica nam je spregovoril o "novi evangelizaciji" in zakaj je danes spet potrebna. V Cerkvi in sploh v svetu se izgublja občutek za sveto. Mnogi ljudje nimajo več pravega odnosa do bogoslužja, ne čutijo Božje bližine, Boga sploh ne "vidijo" več... Vera nič več ne vpliva na življenje, kristjanov, ki bi

zares živeli evangelij v vsakdanjem življenju, je malo, zato je treba znova oznanjati evangelij in spoznavati delovanje Svetega Duha ter sprejeti trojno poslanstvo: duhovniško, preroško ter kraljevsko, ki smo ga deležni že od krsta in birme.

Gospa Martina Hafnar, učiteljica v pokoju in katehistinja v župniji Kranj Šmartin ter v Trziču, pa je spregovorila o tem, kako se je treba že pred upokojitvijo pripraviti na obdobje, ko bo mogoče uresničiti to, česar zdaj ne moremo, pa nas veseli. Mnogi se posvetijo študiju, nekateri sodelujejo v prostovoljnih dejavnostih Cerkve (Karitas, pomoč pri katehezi, vodenje birmanske skupine) ali drugih ustanov oz. društev. Z Antonom Aškercem bi lahko povzeli njene misli:

"Časa tvoja je - življenje tvoje!

Sam napolni z večnosti je lekom!

Časa tvoja je življenje tvoje.

Vliva vanjo vsak dan dobra dela..."

Med kulturnimi dogodki v našem okolju je prav gotovo treba omeniti obisk akademskega pev-

skega zbora Toneta Tomšiča iz Ljubljane, ki je 26. septembra imel zelo lep koncert v cerkvi sv. Štefana v Tübingenu.

V soboto, 21. septembra, pa so na jesenskem festivalu glasbe v Stuttgart - Möhringenu poleg domačih zborov nastopili tudi Kvartet iz Logatca, folklorna skupina Triglav iz Stuttgarta ter sestre Košar. Z ubrano slovensko narodno pesmijo ter plesom so navdušili številno občinstvo. Izkupiček koncerta, ki sta ga organizirala g. Joachim Storm ter g. Anton Masle, je bil namenjen opremljenemu avtomobilu za zdravstveni dom Logatec, del pa za otroški vrtec prizadetih otrok v Möhringenu.

V soboto, 14. septembra, je bilo v Plochingenu srečanje slovenskih folklornih skupin iz vseh delov Nemčije, ki ga je pripravilo KD Kajuh iz Ebersbacha. Navzoči so bil tudi ministrski predsednik dežele Baden-Württemberg g. Ervin Teufel, sekretar za Slovence po svetu dr. Peter Vencelj in še več uglednih gostov.

V sredo, 2. oktobra, je bila v dvorani zdravilišča Bad Imnau pri Horbu odprta razstava gospe Manice Bratusch: z naslovom Zajemati iz pisanega sveta barv. Bogato sporočilo slik izžareva slikarkino veliko notranjo moč, ki sredi življenja svoja notranja doživetja preliva v barve.

V soboto, 28. septembra, pa je lepo uspel še en mednarodni večer v Gronau pri Oberstenfeldu. V kulturnem programu smo se različni narodi letos predstavili s pesmimi. Slovence sta zastopali gospe Sliva Muc in Anica Klemenčič, ki sta zapeli ob spremljavi kitare.

Na junijskem "Internacionalnem Straßenfestu" v Sindelfingenu so tudi letos pripravili organizatorji molitev za mir. Slovensko skupnost je pri tej molitvi zastopal g. Branko Zalokar ter kvintet Dori iz Laškega, ki je gostoval na tej prireditvi na povabilo Slovenskih muzikantov iz Sindelfingena.

V nedeljo, 6. oktobra, smo imeli drugo srečanje članov ŽUPNIJSKEGA PASTORALNEGA SVETA, v katerega so bili izvoljeni:

Stuttgart: Ivanka Vipavc, Slavica Belšak, Vida Venta, Franci Arh in Martin Sinkovič,

Aalen: Jožica Fekonja /Martin Keber/;

Böblingen: Branko Zalokar /Alojz Metež/;

Esslingen: Danijel Rudolf /Anton Jamnik/;

Heilbronn: Milena Movrin /Silva Habič/;

Oberstenfeld: Anica Klemenčič /Danica Habjanič/;

Schorndorf: Danijel Tomec /Marijan Demšar/;

Schw. Gmünd: Henrik Pečnik /Friedrich Tschebular/.

Člani "po službi" pa so: s. Mateja Rezar - katehistinja;

g. Damjan Jejčič - organist;

ga. Doroteja Oblak - socialna delavka.

Za drugega predsednika je bil izvoljen g. Branko Zalokar, za namestnika drugega predsednika pa gospa Ivanka Vipavc.

Člani bodo vodili in sodelovali v delovnih skupinah za bogoslužje, praznovanja in prireditve, za mladino, za družine, zakonce, ostarele in bolne ter za gospodarska vprašanja. V te skupine boste povabljeni še drugi, ki bi na

katerem teh področij lahko kaj pomagali.

Začenjamo z bližnjimi pripravami na novoletno srečanje mladih, zato še vedno vabimo družine iz Stuttgarta ter okolice, ki bi od sobote, 28. decembra, do srede, 1. januarja, sprejele mlade pod streho. Mladi bodo imeli čez dan program v župnijah in na Killesbergu, kjer bo tudi vsak dan kosilo ter večerja. V družinah, v šolah in drugih ustanovah pa bodo mladi le prenočevali in na zajtrku. Mladi ne pričakujejo udobja, ampak gostoljubje. S seboj bodo imeli spalne vreče ter blazine za na tla.

Kdor bi rad sprejel koga od mladih iz Slovenije, naj se prijavi v slovenskem domu, komur pa je vseeno kdo pride, pa naj prijavnico odda (najkasneje do 1. decembra) v nemški župniji.

Svete maše novembra in decembra:

STUTTGART: Sv. Konrad, Staffenbergstr. 52: 3., 10. in 17. nov. ter 1., 8., 15., 25. in 29. dec. ob 16.30.

Karmen Matkovič in Bojan Mohorko iz Augsburga pred domačo hišo na poročni dan 24. avgusta 1996

BÖBLINGEN: Sv. Bonifacij, Kopernikusstr. 3. nov. in 1. dec. ob 10.00.

SCHW. GMÜND: Sv. Jožef, Jozefstr. 10. nov. in 8. dec. ob 9.30.

SCHORNDORF: Sv. Martin, Künkelinstr. 34: /**17. nov. ne bo sv. maše! Pridite v Stuttgart!**/ 15. dec. ob 8.45.

AALEN: Sv. Avguštin, Langertstraße 116: **17. nov. - obisk škofa mons. A. Urana!** in 15. dec. ob 11.00

HN-BÖCKINGEN: Sv. Kilian, Ludwigsbürger Str. 66: SOBOTA, 23. nov. in 7. dec. - MIKLAVŽ - ob 17.00.

OBERSTENFELD: Srce Jezusovo, Gehrnrstr. 3: 24. nov. in 22. dec. ob 9.00. Gehrnrstr.

ESSLINGEN: Sv. Elizabeta, Hauserhaldenweg 38: 24. nov. in 22. ter 26. dec./**božična TOMBOLA**/ ob 17. uri!

Ave Maria - Deggingen: na praznik vseh svetih, 1. nov. bo zahvalno romanje: od 14. ure spovedovanje, ob 15. uri sv. maša za vse pokojne.

Sobotna šola:

Stuttgart: 9., 16. in 30. nov. ter 14. in 21. dec. od 15.00 do 17.00.

Böblingen: 3. nov. in 1. dec. /MIKLAVŽ/ ob 9. uri

Še posebej vabimo otroke in mlade, ki se bodo v tem letu pripravili na prvo sv. obhajilo in birmo!

TEČAJ SLOVENSKEGA JEZIKA za mlade in odrasle je ob torkih od 19.30 do 21.00 v Slovenskem domu.

Srečanja za mlade: 8. in 22. nov. ter 6. in 20. dec. ob 18. uri.

Praznovanja: Z godovnjaki in drugimi slavljenci se bomo poveselili: v Böblingenu 3. nov. in 1. dec., v Stuttgart pa ste 17. novembra vabljeni vsi JUBILANTI v letu 1996! na praznovanje s škofom mons. A. Uranom, in 15. dec. po maši.

Slovenski dom:

Župnijska pisarna je gotovo odprta: torek od 9.00 do 12.00, petek od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00

Karitas Slovenska socialna služba: Naslednika-ce naše socialne delavke, gospe Doroteje Oblak še ni, zato skušamo, kolikor je mogoče, pomagati.

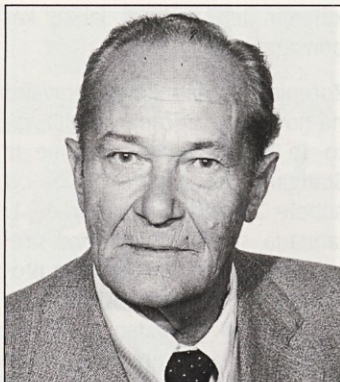
Konzularni dnevi: 7., 15. in 28. nov. 5., 12. in 19. dec.: Sophiehstr. 25/II, tel.: 0711/640-10 31/32 od 9.00 do 12.30 in od 13.00 do 16.00 ali München: 089/ 543-98-19.

švedska

Blagoslov Žnidaršičeve kapelice

8. julija popoldne je v Novi Gori, župnija Sv. Duh-Veliki Trn, nad Krškim g. Metod Oblak blagoslovil kapelico, ki so jo postavili otroci pokojnega Leopolda in Jožefe Žnidaršič ob 50. obletnici v zahvalo za srečno vrnitev njihove družine iz begunstva v Škocjanu pri Novem mestu. Po vojni je bilo obljubo težko izpolniti, saj je bila družina številna in življenje na

Pok. Jože Curk (glej NL 8/96)

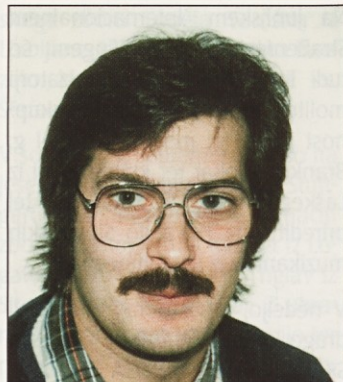
vasi težko. Željo staršev v zahvalo Bogu in Materi Božji za srečno vrnitev na dom (posebej mama Jožefa se je Mariji veliko priporočala) so zdaj izpolnili. Čeprav je bila vsa družina večkrat pred puškami Nemcev, so bili vsi rešeni.

Materialna sredstva so zbrali otroci, na pomoč pa je priskočila tudi občina Krško, ki je prispevala za vrata in okna. Izvajalci so skoraj vse naredili zastonj z željo, da bi bili zdravi in da bi jih Marija varovala. Za kapelico zdaj skrbijo vaščani.

Stoji na najlepšem mestu domačega zemljišča, ki sta ga pokojna Jožefa in Leopold s trudom in z

Pok. Marija Prevolnik (glej NL 8/96)

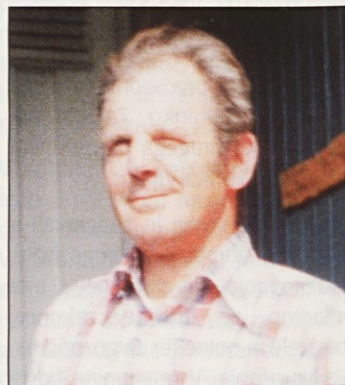

Pok. Franci Curk (glej NL 8/96)

veliko ljubeznijo obdelovala in ki je dajalo kruh njima in deseterim otrokom. To vaško znamenje stoji na mestu, kjer je več stoletij prej stalo znamenje križa.

Blagoslov kapelice je opravil v krogu številnih vaščanov tamkajšnji župnik Metod Oblak skupaj z novomašnikom Silvestrom Fabijanom. Navzoč je bil tudi g. Zvone Podvinski. Na to lepo srečanje sta s Švedske prišli tudi sestri Milena in Karolina z možema.

Slovesnost so s petjem povzdignili župnijski pevski zbor in daljni sorodniki pokojnih Žnidaršičevih staršev, ki so s citrami in s frajtonarico razveseljevali vse navzoče. S tem so dokazali, da je

Pok. Alojz Bobič (glej NL 8/96)

slovenska pesem še živa v srcih potomcev Žnidaršičevih staršev. Vaščani so po čudoviti slovesnosti vse goste velikodušno postregli. Krona blagoslovitve pa je bila zahvalna sv. maša v župnijski cerkvi, kjer so bili vsi navzoči deležni novomašnega blagoslova, ki ga je podelil Silvester Fabijan, tamkajšnji rojak.

Kapelico krasi kip Marije Rože skrivnostne, podaril jo je Opus Rosa mistica iz Essna po posredovanju Antona Elzerja iz Švedske. Kip je bil posvečen v Italiji v kraju Fontanelle, kjer se je Marija prikazovala. Ob tem naj velja posebna zahvala gospe Mileni Stroligo iz Švedske, ki je s tako ljubeznijo in pozornostjo poskrbela za čudovit Marijin kip z namenom, da bi Roža skrivnostna varovala ta kraj in lepo slovensko domovino (op. s kraja, kjer stoji kapelica, je čudovit pogled na brežiško-krško polje tja do Gorjancev, na doliško polje in na dolensko hribovje, posajeno z vinsko trto), posebej pa še novomašnika Silvestra, ki je Božji dar Kristusovi Cerkvi. Naj bodo vsi: Žnidaršičevi in vsi vaščani deležni posebnega Marijinega blagoslova in varstva ter priprošnje pred prestolom Božje milosti.

Slovo od dosedanjega veleposlanika g. Iva Vajgla in odprtje novih prostorov slovenske ambasade v Stockholmu

Ob številnem diplomatskem zboru so v ponedeljek, 23. oktobra, odprli nove prostore slovenske ambasade v Stockholmu, kar je za Slovenijo pomemben dogodek. Vredno pohvale je dejstvo, da je do nove ambasade mogoče priti veliko lažje, tako da bo olajšano vsakemu Slovencu, ki bo moral tja

po opravkih. Novi naslov slovenske ambasade v Stockholmu je: Styrkansgatan 4, 1Tr, 114 54 Stockholm; tel.: 08/66 29 436; 08/66 29 437; fax.: 08/66 29 274. Uradne ure pa so vsak dan od ponedeljka do petka od 9. do 15. ure.

Za to in vso drugo opravljeno delo v korist Slovencev na Švedskem, za predstavitev Slovenije v Skandinaviji, Islandiji in v pribaltskih državah naj velja g. veleposlaniku Ivu Vajglu velika zahvala. Slovenski dušni pastir na Švedskem čuti posebno dolžnost, da se mu na tem mestu zahvali, ker se je rad udeleževal vsakoletnega vseslovenskega binškošnega srečanja v Vadsteni in se skupaj z vsemi veselil srečanja, ki veliko prispeva za utrjevanje pripadnosti Slovencev Kristusovi Cerkvi in slovenski domovini. Naj g. Iva Vajgla dobri Bog blagoslovlja na njegovi novi poti in naj si v domovini nabere novih moči, da bo delo, ki mu je zaupano v državnem sekretariatu, opravljal z velikim veseljem v dobro domovine Slovenije!

Vse bralke in bralce NL lepo pozdravlja izpod severnega tečaja

vaš Zvone Podvinski

švica

EINSIEDELN

Slovenske Brezje v Švici - 1996

Domovini, s sladkostjo in bridkostjo ljubljani

Spet se bomo srečali na slovenskih Brezjah v Švici, kot je ob ju-

bilejnem, 25. romanju leta 1993 poimenoval največje švicarsko božjepotno svetišče v Einsiedelnu ljubljanski pomožni škof Alojz Uran.

Spet se bomo ob duhovni Materi človeške družine zbrali otroci slovenske matere, se ji posvetili in izročili. Tudi zato, ker potrebujemo oporo na naši, tolikokrat težavni poti vere, neredko čez mero preizkušani v upanju, prevečkrat ponižani, izigrani, zlorabljeni v ljubezni. In da se utrdimo v zvestobi Bogu, domovini in sebi. Pogrešali Te bomo, če Te ne bo. Potrebuješ oporo...

p. Robert

To vabilo je bilo naslovljeno na skoraj 1.800 naslovov slovenskih rojakov v Švici in kneževini Liechtenstein ter na tiste ob meji z Avstrijo, Francijo in Nemčijo.

Romarji slovenskega rodu so na peto septembrsko nedeljo dobri napolnili mogočno božjepotno cerkev. Morda bi jih naštel celo tisoč. Slovesno bogoslužje je vodil stiški opat p. Anton Nadrah. Mogočno je donela pesem mešanega pevskega zbora iz VRTOJBE pri Novi Gorici. Pod vodstvom Zdravka Lebana in ob spremljavi organista Marka Vuka se je njihova pesem prepletala z ljudskim petjem, dokler se ni zliila v skupni finale pred milostnim kipom Naše ljube Gospe: MARIJA, SKOZ' ŽIVLJENJE.

Pomladanska prireditev v dvorani je bila domoljubno ugašena ob peti obletnici slovenske samostojnosti. "Tudi naš delež je vtkan v rojevanje svobodne, neodvisne, suverene in mednarodno priznane slovenske domovine..." je

uvodoma poudaril p. Robert. "Ne meni in ne vam marsikaj ni po godu, kar se dogaja v domovini. Z volitvami, ki so pred durmi, se nam daje možnost, da posežemo vmes. Od nas samih je odvisno, ali bomo to storili ali ne. In čeprav gre za svobodno odločitev, ne prezirimo, da nas obvezuje skrb za skupno blaginjo domovine." Sklenil je z besedami: "DOMOVINI, S SLADKOSTJO IN BRIDKOSTJO LJUBLJENI, POSVEČAMO DANES MISEL IN PESEM IN MOLITEV."

Zvrstile so se recitacije. Odlomek iz Cankarjevega Kurenta, Balantičev Sen o vrnitvi, Kuntnerjeva Vrni se. Občuteno so recitali učiteljici in učitelj dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture v Švici, Vladimir Donaj, Marjanca Klepac ter Slavka Pogač. Z dušo in srcem zapeta domoljubna zborovska pesem je dopolnjevala umetniško besedo.

Sledil je nagovor odpravnika poslov veleposlaništva Republike Slovenije v Švici, g. veleposlanika Željka Jegliča iz Berna. Skupno zapeta slovenska himna je sklenila prireditev, ki so se je z društvenimi praporji udeležili tudi zastopniki slovenskih društev iz Švice, kneževine Liechtenstein in Vorarlberga v Avstriji.

Marica-Marija Vrabec

Septembra letos se je oltarno občestvo, ki se zbira pri slovenski maši v Amriswilu, z dolžno spoštljivostjo, z besedo in molitvijo poslovilo do Marice-Marije VRABEC, roj. Sakelšek.

Pokojna se je rodila 11. junija 1923 v vasi Sedlašek, v zahodnem delu vinorodnih Halož. Leta 1946 se je poročila; drugo leto bi

minilo 30 let, odkar živi v tujini, v Nemčiji.

V delu in skrbi za družino, v skromnosti, vajeni od doma, so tekla njena leta. Obhajanje zlate poroke letos je bilo že vidno zaznamovano s hudo boleznijo. Prečiščena v hudem trpljenju je 25. julija 1996 prestopila prag večnosti, stara 73 let. K večnemu počitku so jo položili 30. julija 1996 v Konstanzu.

Pokojna Marica se je rada družila s Slovenci, se z nami povesečila in zapela. Rada je prihajala k slovenski maši v Amriswil, čeprav ta ni tako blizu.

Pok. Marica Vrabec

Naj spokojno počiva v tuji zemlji in pri Bogu najde večno srečo.

Marija Vodopivec

Za posledicami prometne nesreče - na prehodu za pešce jo je zbil tramvaj - je 14. marca 1996 v Zürichu umrla Marija Vodopivec. V Švici je bila od leta 1962, torej več kot 33 let. Letos se je nameravala vrniti v domovino, v Celje, kjer si je kupila hišo. Marija je bila samska, prva od enajstih otrok pri

Vodopivčevih v Ženjah pri Krškem.

Kot trinajstletna je okusila taborišče Rawensburg. Po štirih letih izseljenstva jih je pričakala na pol podrta domačija. Kot najstarejša od otrok se je podala v svet za zasluzkom, da bi lahko pomagala domačim. Temu je ostala zvesta do smrti. Kot upokojenka je pomagala pri gospodinjstvu v kaptucinski skupnosti v Zürichu.

Z njej lastno pridnostjo se je posvečala delu. Vseskozi pa je ostajala globoko verna, povezana z oltarnim občestvom in redna obiskovalka slovenske maše; z

Pok. Marija Vodopivec

molitvijo rožnega venca je spremljala naše rajne rojake ob slovesu, pomagala v Slovenski misiji. In ostajala povezana z domačimi. Od nas je odšla, kot toliki rojaki pred njo, neuresničenih načrtov.

Letos, 20. januarja, je napolnila 68 let. Zadnji dom je našla na celjskem pokopališču.

Marija, Bog Vam bodi bogat plačnik!

p. Robert

Lojze Kozar: MATERINA RUTA

In je odvihrala v kuhinjo.

Miška je zmignil z rameni, se obrnil in naglo odšel. Naredil je velik ovinek v upanju, da sreča njo, zaradi katere je požrl žaljivko za žaljivko, ne da bi vrnil milo za drago.

Čez nekaj dni se je Miška preselil v svojo novo bajto. Seliti ni bilo kaj. Tisti zaboj, v katerem je hranil svetlejšo obleko in par čevljev, je prenesel v bajto in je bila selitev končana.

Odslej ni več delal pri kmetih, ki so mu dajali samo hrano, denarja pa samo toliko, da ni bilo čisto zastonj. Šel je k železnici, kjer so ga takoj sprejeli. Zasluzek ni bil Bog ve kaj, toda Miška je štedil in vsota je počasi naraščala. Že je mislil, da bo mogel stopiti s polnim mošnjčkom pred Lizikinega očeta, samo da pride še nekaj plačilnih dni.

Ko je prišel neke sobote domov in odprl okna, da prezračí prostor, ki je bil ves teden zaprt, je videl, da prihaja župan in z njim dva žandarja.

Miška se je čudil, ker pa ni imel nič na vesti, je mirno počakal, da so prišli bliže. Stopil jim je naproti in pri vratih so se srečali.

"Kaj te pa tiščí, da bi ti bilo treba pomagati?"

"Je to?" je vprašal žandar župana.

"To," je dejal župan kratko.

"Prišli smo k tebi, da ti izročimo pozivnico. Izbran si za vojaško službo."

"Kako? Kdo pa me je izbral? V vasi je mnogo fantov, zakaj prav jaz? Mene ne morete določiti za vojaščino, ker sem v službi pri železnici. Vas nima z menoj nobenega opravka."

"Prav vas je sklenila, da boš služil vojaščino ti. Vas ima pravico izbirati in izbrala je tebe. Na njenih tleh imaš hišo, zato lahko o tem odloča."

"Pa čeprav. Vojak pa ne morem biti, ker še nisem toliko star. Manjka mi še eno celo leto."

Žandar se je obrnil k županu: "Če je to res, bo treba izbrati koga drugega. V vasi je dovolj takih, ki imajo potrebna leta."

"Kaj pa on ve, koliko je star. To vemo mi, zato smo ga pa izbrali."

Župan je dobro vedel, da Miška nima potrebnih let za vojaščino, toda Lizikin oče mu je v nedeljo, ko sta se znašla v gostilni, dejal:

"Roka roko pere. Pomagal sem ti, da si obdržal občinski pašnik, ko so vsi zahtevali, da zopet postane skupna last, ti pa zdaj pomori meni."

"Kaj te pa tiščí, da bi ti bilo treba pomagati?"

"Najhujše, kar si moreš misliti. Hči se mi je zagledala v fotifa."

"V Miška? Kaj je nora? Saj smo vendar računali..."

"Seveda smo. Mi tudi. In bilo bi za obe družini prav, če bi se s poroko mladih še bolj povezali med seboj. Toda dokler je Miška tu, ne bo iz naših načrtov nič."

"Pa je ne moreš vzeti v strah, da bi te ubogala?"

"Niti ne poskušam. Poznam njeno trmo. Je kakor njena mati. S silo ne dosežeš nič."

"Kako pa naj ti potem pomagam? Saj še svojih ne morem krotiti, kakor bi jih rad."

Srečanje v Einsiedelnu

(Stuttgart) Septembra smo imeli v gosteh novomašnika g. Branka Potočnika, slavili smo 60 let organista g. Ježčiča in se poslovili od pevca g. Vinka Rojnika.

"Doseči moraš, da bo Miška izginil."

"Človek, si nor! Menda ga ne bom dal klati!"

"Kdo pa govori o tem. Dovolj bo, če bo daleč od tod."

"Ko pa noče zapustiti vasi. Saj vidiš, kakšno lično bajto si je zgradil."

"Če noče zlepa, pa uporabi silo. Saj si rekel, da nabirajo vojake. Boš rajši svojega sina poslal v vojsko?"

"A, tako. Glej, glej, to pa ni napačna misel. Toda ne vem, če bo iz tega kaj. Fant še nima predpisanih let."

"Kaj se mu leta na čelu vidijo ali na zobeh kakor konju? Če župan pove, da je toliko star, bo pač veljalo."

"In če si bo fant dobil krstni list?"

"Odkod? Ali veš ti, ali vem jaz, kje ga je mati spravila na svet? Štiri leta je bil star, ko ga je nekdo privlekel k nam. Odkod? Nekje iz Gradca, so rekli. Drugi so vedeli, da iz neke sirotišnice. Mar vè on več kot midva? In še midva ne veva ničesar."

"Toda za to potrebujemo priče. In kdo bo hotel pričati, da je takrat in takrat slišal, da je bil otrok star pet let, ko so ga prinesli k nam, in ne štiri."

"Za priče se ne boj. Zanje bom poskrbel jaz. Za merico vina jih dobim, kolikor hočeš. Če bi bilo potrebno seveda. Bolje in ceneje bo, če to stvar urediš brez prič. Take priče so vedno dvorezen nož in nama lahko kdaj še zagodejo."

"Teško bo šlo brez prič. Fant je prebrisan. Tudi on lahko dobi priče, ki bodo govorile drugače. Ni malo ljudi, ki ga imajo radi in ga cenijo. Si videl, kako so

mu pomagali, ko je gradil bajto. Skoraj ves les so mu dali zastonj. In še pripeljali so mu ga."

"Nahujskaj žandarje, da ga vzamejo takoj s seboj, pa ne bo treba ničesar dokazovati."

Zdaj je bil ta trenutek tukaj. Ali bo šel takoj z žandarji, ali pa bo z njim še mnogo nevšečnosti. Župan je to videl. Obrnil se je k žandarjema in jima nekaj tiho povedal. In žandarja sta povabila Miška, naj gre takoj z njima.

Miška je vedel, da bi bilo vsako izgovarjanje in dokazovanje zaman. Reši se lahko samo z begom. Skočil je okrog oglja, zgrabil k steni prislonjeno sekiro in že je bil v gozdu, ki se je po neštetih hrbitih razprostiral vse tja do Rabe in ogrske ravnine, na jugu pa skoraj do Sobote. Vmes so bile vasi kakor otoki sredi zelenega morja.

Začel se je pogon za ubežnikom. Orožnika sta naganjala iz hiš fante in očete z groznjo:

"Če ga ne greste lovit in ga ne ujamemo, vzamemo v vojsko vašega sina. Sedem let ga ne boste videli. Medtem se bo postaral."

Kaj so hoteli? Nihče ne bi rad dal sina za sedem let v vojaško suktnjo, zato so šli lovit Miška. Nekateri z navdušenjem, ker je v enolično vaško življenje planilo nekaj dražljivega, nekateri pa samo zaradi groženj, da so imeli mir pred orožniki.

Prvi dan iskanja je minil, ne da bi našli kakšno sled za njim. Gotovo ga tudi potem ne bi dobili, če ga njegova mlada ljubezen ne bi prisilila, da še enkrat vidi Liziko in ji pove samo to:

"Čakaj me, pridem pote!"

Čeprav je bilo še v jutranjem mraku, ko se je plazil ob živi meji proti Lizinemu domu, ga je nekdo opazil, preden je utegnil potrkati na njeno okno. Dvignil je hrup in ga pregnal.

Začel se je pogon za ubežnikom. Orožnika sta naganjala iz hiš fante in očete z groznjo:

Miška je bežal proti Breznu in se skril v tesni globeli. Straže, ki so bile postavljene ob cesti, niso videle, da bi cesto prešel, čeprav bi zaradi njih lahko, saj iskanja niso vzeli resno. Ležali so in se šalili na Miškov račun.

Orožniki pa so sklenili, da ves Brezen od ceste zgoraj do potoka v dolini natančno preiščejo.

In res so proti poldnevu naleteli nanj. Toda bil je oborožen s sekiro in nihče ni upal tvegati, da bi se mu približal. Samo od daleč so ga pozivali, naj bo pameten in naj se vda.

"Kaj ti pa bo pri vojakih manjkalo? Tam ti bodo vsaj kuhali, ko ti doma nima kdo. Ti boš samo jedel, ne da bi ti bilo treba lonce pomivati."

"In lep fant boš. Vedno snažno, tako rekoč svetešnje oblečen. Vsa dekleta bodo gledala za tabo."

"Sem let pa tudi ni cel svet. Takrat boš v najboljših letih za ženitev. Zdaj si še tako premlad in bi si moral leta nemara še kupiti, če bi katera hotela s tabo pred oltar."

"Pa roke boš imel bele kot kakšen župnik. Mi pa imamo žuljave, da je dlan kakor podplat. Sedem let brezdelja! Ko bi meni ponudil kdo kaj takega. Ti se pa braniš, kako si neumen."

Miška ni odgovarjal. Bilo mu je težko pri srcu, saj se je zdelo, da se je vas postavila proti njemu. Naenkrat je vsem tujec, nepotreben in nadležen gost med njimi. Za igračo jim je, da se smejejo in šalijo z njegovo stisko.

Ko se mu je hotel nekdo približati, je dvignil sekiro in grozeče zamahnil z njo proti vsem, ki so ga kot venec obdajali od vseh strani:

"Kdor se mi približa, bo mrtev. S sekiro mu razčesnem glavo, pa tudi če bi mi bil krvni brat. Da vas ni sram, da me gonite kot divjačino, ker si je nekdo vtepel v glavo, da me mora spraviti odtod. Toda to vam povem, odtod me spravite samo mrtvega. Ne bi se branil, če bi me po pravici, po postavi sodili, da moram v vojsko. Toda vi vsi dobro veste in lahko preračunate, da še nisem toliko star. Vi vsi podpirate krivično stvar, ki jo je napletel župan, ker se je bal, da mu ne bi vzeli sina v vojsko, ki je ravno v pravih letih. Ali pa iz drugih vzrokov, ki jih pozna samo on."

Med zasledovalci se je razvnel prepir. Eni so trdili, da ima Miška, kar se let tiče, prav, drugi pa so gnali svojo. Župan je videl, da nekateri že vstajajo in bodo odšli, če ne poseže vmes, zato je rekel:

Nekateri so na videz oporekali:

Poslušajte, možje in fantje! Če ne pojde Miška v vojake, pojde nekdo drug. Morda tvoj, Lovrenc, ali pa tvoj, Štef, ki si se že napotil proti domu. Kar pojdi, kar pojdi. Doma pa povej svojemu fantu, naj se pripravi. Vsi odidite! Naj ostane Miška doma v svoji bajti, naj hodi za vašimi dekleti, vi pa določite nekoga drugega, da odsluži teh sedem let."

Tisti, ki so se že namenili proti domu, so znova posedli na obronek okrog globeli in obleganje se je nadaljevalo. Prišel je večer in zakurili so ognje, da se jim v temi ne bi izmuznil skozi že tako tesno sklenjen obroč.

Šalili so se med seboj, si pripovedovali dolge in kratke štorije, nihče pa ni zaspal in noč je potekla, ne da bi se Miška mogel rešiti iz te žive verige. Če se je samo prestopil, že so z žvižgi in vzkliki opozarjali drug drugega in zaspane glave so se dvignile.

Okrog osme ure zjutraj so prišli drugi in zamenjali prve. Bili so spočiti in pripravljeni, da naredijo komediji konec. Dogovorili so se, da se mu bo od vseh strani približalo pet krepkih mož in ko se bo Miška obrnil k enim, ga bodo drugi od zadaj zgrabili.

Bližali so se mu z dobrikanjem in s šalami in s prigovarjanjem, naj jih pusti do sebe, saj mu nočejo nič hudega in tudi oboroženi niso.

Miška je stal kakor vkopan in vsi njegovi čuti so bili do kraja napeti. Že so hoteli skočiti nanj, ko je zavrtel sekiro okrog sebe s tako silo, da je rezilo kar švinstnilo in posnelo kapo najdrznejšemu, ki mu je samo za las manjkalo, da ni izgubil glave. Če bi se samo za

Slovo od g. župnika Janeza Modica po maši v Mainzu

droben trenutek pozneje sklonil, bi obležal z razčesnjeno glavo. Z brega so vpili:

"Umaknite se, norci! Umaknite se! Poklal vas bo, vse vas bo poklal." In napadalci so se porazgubili, fant pa, ki mu je smrt že sedela na vratu, je bil bled kot zgrebeno platno in je ves trepetal.

Miškova mrkosti in slaba volja se je prijela zdaj tudi oblegovalcev. Nič več se niso šalili z njim. Želeli so samo, da bi bilo tega čimprej konec.

Proti večeru je prišel kmet, ki ga je Miška zelo cenil, saj je precej let delal pri njem in sta se vedno dobro razumela. Začel je Miška nagovarjati:

"Miška, imej pamet. Ne moreš se boriti proti vsem, pa če imaš drugače še tako prav. Vidiš, ljudje se lahko menjajo, lahko gredo jest in spat. Koliko časa boš pa ti vzdržal? Iz tega obroča ne moreš, to sam dobro vidiš. V globeli se braniš, čim pa prideš ven, te imajo. In prej ali slej te bo spanec premagal. Lačen si tudi. Vdaj se, saj vidiš, da ni pomoči. Vem, da se ti godi krivica, vendar je bolje, da se vdaš."

Toda Miška je bil za vse prigovarjanje gluh. Minila je tudi druga noč, ne da bi se mogel usesti in ne da bi kaj zaužil. Lotevala se ga je omotica in silna žeja.

Tedaj so si izmislili zvijačo. Nagovorili so županovega fanta Karola, s katerim se je Miška večkrat družil in sta bila napol prijatelja, da mu je nesel kos kruha in ročko jabolčnika.

"Miška, jaz te nisem niti lovil niti stražil. Od mene lahko vzameš. Prinesel sem ti kruh in jabolčnik. Vzemij, saj te menda nočejo izstradati do smrti."

Nekateri so na videz oporekali:

(Baasem) Bilo nas je 96 po številu in nezadovoljneža ni bilo zraven.

"Nič mu ne nosi! Naj se vda, pa bo dobil vsega. Prej pa niti drobtinice!"

"Ljudje, imejte malo srca. Miška mora biti že lačen kot volk. Ti lahko dam, Miška? Se ti lahko približam?"

Miška se je nekaj časa boril sam s seboj. Najraje ne bi vzel ničesar, toda čutil je, kako mu pešajo moči in če se ne bo okrepcal, ne bo mogel bežati, tudi če bi se mu ponudila prilika.

"Vrzi mi kruh, če hočeš."

In Karol mu ga je vrgel. Miška je začel hlastno jesti, toda ni mogel požirati. Od razburjenja in žeje ni imel slin.

"Mislim, da bi ti piti še bolj prav prišlo. Samo da ti vrča ne morem vreči kot kos kruha. Če hočeš, pridem k tebi. Sam in neoborožen seveda. Ne boj se."

"Pa me ne boš skušal ujeti?"

"Kako bi se pa upal! Poznam tvojo moč, saj se nisva samo enkrat metala, in navadno si bil ti zgoraj."

"Prisežeš, da nimaš slabih namenov?"

Karol se je za trenutek pomišljal, potem pa rekel:

"Prisežem."

"Pa priseži!"

"Pri moji duši."

"Prav! Prinesi pijačo!"

Karol je previdno stopal navzdol po strmini in se delal, kakor da pazi na vrč, v resnici pa so mu oči begale po obrazih oblegovalcev, da bi videl, če so pripravljeni. Ko je stopil v globel, se je počasi, z nekim čudnim nasmehom bližal Mišku in držal ročko za priloč.

Preden mu jo je izročil, jo je obračal, da bi jo Miška mogel prijeti za ročaj z eno roko, saj je z drugo držal sekuro. Ko pa je Miška stegnil roko, mu je Karol naglo pljusknil pijačo v obraz, se zaletel vanj z vsem telesom in ga podrl. Preden se je Miška mogel postaviti na noge, je že klečalo na njem toliko ljudi, kolikor se jih je le moglo stisniti okrog njega. Zvezali so ga in izročili žandarjem.

Se nadaljuje

GORNJA RADGONA

Na območju Gornje Radgone, Radencev in Svetega Jurija imajo letos zasebniki posejano sladkorno peso na nekaj več kot 150 ha njiv. To je približno toliko kot v zadnjih letih. Pri kmetijski zadrugi Gornja Radgona, kjer bodo odkupovali sladkorno peso in jo odpeljali v tovarno sladkorja v Ormož, ugotavljajo, da je kakovost pridelka zadovoljiva. Na enem hektarju, kot je dejal Janko Rihtarič, inž. kmetijstva, bo pridelka okrog 45 ton.

Cena za kilogram se bo gibala okrog 7 tolarjev. V povprečju imajo kmetje na območju radgonske zadruge sladkorno peso posejano na površini 1,5 hektarja. So pa posamezniki, ki to kulturo gojijo na površini do 5 hektarjev.

KAPELA

Turistično društvo Klopotec Kapela - deluje manj kot leto dni - je pred kratkim pripravilo tretji praznik jeseni na Kapeli. Prejšnja dva praznika so večinoma pripravljali isti organizatorji, vendar so takrat delovali v sklopu Turističnega društva Radenci. V nedeljo vreme sicer ni bilo najbolj naklonjeno, vseeno pa je na kapelsko prireditev prišlo približno 2.000 ljudi. Prireditev je potekala dobesečno sredi Radgonsko-Kapelskih gor. Še posebej je bilo zanimivo tekmovanje vinogradnikov ob cerkvi Marije Magdalene na Kapeli. Prvotno je bilo prijavljenih kar 15 ekip, vendar se jih nekaj zaradi slabšega vremena tekmovanja ni udeležilo. V tekmovanju polnjenja kadi, sodov, steklenic in pokušnji je bila najboljša ekipa Murščaka pred Spodnjimi Ivanjci, tretje in četrto mesto pa so si razdelili tekmovalci z Rožičkega Vrha in ekipa družine Puklavec iz Radenc.

(Dunaj) Med množico božjih otrok je bil sprejet tudi Florijan Vogt, vnuk Ane in Wernerja Oswald (glej NL 8/96).

(Stuttgart) Kvartet iz Logatca se je izkazal na odru in pri mizi.

LJUBLJANA

Slovenija se je na najnovejši lestvici poslovnega tveganja (country risk), ki jo objavlja britanska revija Euromoney, povzpela za 12 mest in se je v konkurenci 178 držav s 73,80 točke od sto možnih uvrstila na doslej najvišje, 34. mesto, med Kuvajt in Češko. Ta vzpon je očitno predvsem posledica ugodne ocene posojilnega tveganja (credit rating), prvič izdelane maja letos. Euromoneyjeva skupna ocena upošteva devet različnih kazalcev. Največjo težo imajo gospodarski dosežki (Sloveniji so tokrat podelili 18,48 od skupno 25 možnih točk, kar je za dobro točko več kot marca) in politično tveganje, pri katerem je naša država s 15,46 točke od 25 možnih približno enako tvegana kot pri zadnjem ocenjevanju.

Na prvem mestu lestvice je še vedno Luksemburg, sledijo pa mu Švica, ZDA, Nizozemska in Velika Britanija.

LUKOVICA

Občina Lukovica je nedavno izdala pet novih razglednic, na katerih so upodobljeni Lukovica, Brdo in Šentvid pri Lukovici, Trojane ter Črni graben. Skupna naklada je 15.000 izvodov (vsaka po 3.000), kupiti pa jih je mogoče v trgovinah, gostiščih in trafikah v občini in celo v Domžalah. V prosti prodaji stanejo po 60 tolarjev. Za izvedbo projekta, vrednega 700.000 tolarjev, je poskrbelo podjetje Sidarta.

Na razglednicah - zadnje so izdali pred letom 1963 oziroma preden je bila odpravljena občina Lukovica - so izbrani krajinski motivi posameznega kraja oziroma zgodovinske zanimivosti, denimo cerkve, gradovi in drugi spomeniki.

Občina Lukovica pripravlja za prihodnje leto še pregledno topografsko karto občine. Na hrbtni strani bodo opisi kulturno-zgodovinskih znamenitosti in zgodovinski podatki o posameznih krajih ter sporočila sponzorjev.

MARIBOR

Maribor je bil za mnoge vernike, ki so prišli na vseslovensko slavlje Slomškove nedelje kot duhovne priprave na Slomškovo beatifikacijo, romarsko mesto. Slovesnost v Mariboru je sklenila Slomškovo tridnevnicu, ki so jo obhajali po vseh slovenskih župnijah in kateri je letos dajala duhovni okvir 150. obletnica škofovskega posvečenja in 134. obletnica smrti tega znamenitega Slovenca. Po molitveni uri na Slomškovem grobu je sledilo slovesno somaševanje, ki ga je vodil mariborski škof dr. Franc Kramberger, navzoči pa so bili tudi drugi slovenski škofje.

MEŽICA

V Mežici so odprli prizidek k osnovni šoli, hkrati pa proslavili njeno 70-letnico, saj je šola še iz leta 1926 in zato pomemben kulturno-zgodovinski spomenik. Prvi del obnove mežiške osemletke, obiskuje jo nekaj manj kot 400 učencev, je stal 60 milijonov tolarjev, denar pa sta prispevala ministrstvo za šolstvo in občina. Prihodnje leto bodo uredili še več specializiranih učilnic in zobno ambulanto, na koncu pa obnovili pročelje. Poslej bodo v Mežici imeli le enoizmenski pouk. Slovesnosti se je udeležil tudi minister dr. Slavko Gaber - pred tem je obiskal Ravne, kjer končujejo prizidek k osnovni šoli Prežihovega Voranca.

MORAVSKE TOPLICE

V okviru projekta Celostna podoba občine Moravske Toplice je treba določiti tudi datum občinskega

(Stuttgart) Seminar v Wernau – bilo je dovolj hrane za dušo in telo.

Slovenski romarji iz Anglije na Vršiču

praznika. Svetniki so na nedavni seji obravnavali več predlogov, ki so povezani z različnimi datumi v zvezi s toplo mineralno vodo, kot ključnim nosilcem razvoja kraja ter širše okolice.

Najbolj sprejemljiv predlog je 7. september, to je dan, ko so leta 1962 švedski analitiki na podlagi raziskav moravsko toplo vodo razglasili za zdravilno.

MOZIRSKA PLANINA

Planinsko društvo Mozirje odpira na Mozirski planini obnovljeno planinsko koč, na Velikem Boskovcu, najvišjem vrhu mozirskih planin, pa razgledni stolp. Mozirsko kočo na Golčki planini, kot so nekoč imenovali Mozirsko planino, je bila dozidana in odprta natanko pred sto leti; kot so takrat pisali v Planinskem vestniku, pa je gradnja zamujala zaradi slabega vremena in ker je bilo "težko dobiti skodle za streho".

NEGOVA

Z končanjem prizidka k OŠ Negova so z novim šolskim letom za okoli 170 učencev, kolikor jih obiskuje to šolo, uvedli enoizmenski pouk. To je bila dolgoletna želja učencev, njihovih staršev in tamkajšnjih učiteljev. Zato pa bo imel negovski župnik Anton Petek v prihodnje nekaj več težav z veroukom. V tem kraju učitelji in župniki že dolgo sodelujejo.

Ravnateljica šole je župniku Antonu Petku posredovala urnik in delovni program za tekoče šolsko leto, da bo lažje uskladil veroučno delo. Na negovski šoli in v cerkvi se zavedajo, da le dogovarjanje in sodelovanje prispeva k boljšemu sožitju.

ŠENTJUR PRI CELJU

Ob hiši skladateljev Ipavcev v Šentjurju so posadili dveletno trsno cepljenko 450-letne vinske trte modra kavčina. Cepljenka je darilo mesta Maribora Šentjurju, posadila pa sta jo mariborski viničar mag. Tone Zafošnik in na novo imenovani šentjurski viničar Aci Urbajs. Simbolne slovesnosti, ki spada v okvir praznovanja letošnjega praznika občine Šentjur in s katero so želeli opozoriti na velik napredek vinogradništva na Šentjurskem v zadnjih letih, so se med drugimi udeležili mariborski župan dr. Alojz Krizman ter pretorja reda Sv. Urbanija Izidor Rejc in dr. Jože Protner. Po slovesnosti, na kateri je nastopil tudi zbor skladateljev Ipavcev, je bil še koncert flavtistke Alenke Čater, ki jo je na klavirju spremljala Katja Arlič.

VELIKE LAŠČE

Zveza gozdarskih društev Slovenije in komisija evropske pešpoti sta skupaj z občino Velike Lašče gostili udeležence štirinajstega srečanja evropskih pohodnikov, ki je bil od 27. do 29. septembra v občini Velike Lašče. Osrednja prireditelj je bila na gradu Turjak 28. septembra z bogatim kulturnim programom. V soboto so se udeleženci v vpregami popeljali po velikolaški kulturni poti in si pri tem ogledali kraje, v katerih so bili rojeni pisatelji in kulturniki Levstik, Stritar, Trubar, Javoršek in drugi.

SLOVENIJA ZAOSTAJA

Tuje naložbe v Sloveniji so lani znašale 176 milijonov dolarjev oziroma 88 dolarjev na prebivalca, kar je potisnilo Slovenijo šele na peto mesto med srednje- in vzhodnoevropskimi državami (za Češko, Estonijo, Litvo in Madžarsko, ki je rekorderka s 346 milijoni dolarjev tujih naložb). Lani je priliv tujega denarja po

(Gradec – Dunaj – Linz) Srečanje na Schloßbergu

(Dunaj) Pater Štefan Ferenčak je krsil Katarino Glavač (glej NL 8/96).

svetu znašal 315 milijard dolarjev, od tega v države v prehodu 13 milijard dolarjev.

Slovenija je s turizmom v osmih mesecih zaslužila že več kot 760 milijonov dolarjev (načrt za letošnje leto je več kot 1,1 milijarde dolarjev, lani vse leto 1,079 milijarde). Sezono so reševali tujci, saj jih je bilo v osmih mesecih 580.558 (12 odstotkov več kot leto prej), domačih pa 608.601 (-3 odstotke). Hkrati so Slovenci za dopustovanje v tujini v prvih šestih mesecih porabili kar 151 milijonov dolarjev. Med tujci so prvo mesto prevzeli Italijani pred Nemci in Avstrijci. Po vsem svetu je lani potovalo več kot 560 milijonov turistov, ki so pustili domorodcem v turističnih državah 372 milijard dolarjev, tako da je po obsegu dejavnosti turistična industrija že prehitela avtomobilsko in naftno.

VABILO NA MARTINOVANJE

SKD LIPA iz Münchna vabi na tradicionalno "MARTINOVANJE", ki bo v soboto, 9. novembra ob 17. uri. Prireditelj bo spet v znani restavraciji "Trobrennbahn Restaurant" v München-Daglfing, Rennbahnstrasse. Za veselo razpoloženje bo poskrbel ansambel Ptujskih 5. Vstopnina: otroci in mladina do 18. leta 10 DM, odrasli 20 DM. Izzrebane vstopnice bodo nagrajene. Rezervacij ne sprejemamo, informacije dobite pri LIPI tel: 089-6410392, pri Gajšek 089-7255408 in pri Varga: 089-2011162. Prodaja vstopnic uro pred prireditvijo.

Prometne zveze: s S6 do München Riem ali U4 in U5 do Max-Weberplatz, nato z avtobusom 91 do Rennbahnstrasse.

Priščno vabi UO LIPA München.

Zapisovanje glasov:

IZBERI PRAVILNI ZAPIS ZAPOREDNIH SAMOGLASNIKOV

Moja (ideja - ideja) za rešitev problema ni bila dobra. Sneg je bil (idealen - idejalen) za smuko. Nogometno tekmo med Slovenijo in Nemčijo so prenašali po (televizii - televiziji). Razbiti avto so odpeljali s (kamijonom - kamionom). Na loteriji so zadeli (milijon - milijon) tolarjev. Profesor se je šalil, da niti (milijardinko - miliardinko) sekunde nisem pri miru. Reflektorje smo namestili v (dijagonali - diagonalni). Bager v eni uri nakoplje ogromno (materijala - materiala). Elektron je osnovni delec (materie - materije).

VSTAVI "ER" ALI "R"

Dušan je velik met__ in osemdeset centimet__ov. Nač__t nariši na milimet__ski papir. Jušni vet__prinaša deš. Pihal je prijeten vet__c. Vet__nico si lahko narediš sam. Vsako jutro si sam napravim zajt__k. Decemb__ska številka Ognjišča je res zanimiva. April, junij, septemb__in novemb__imajo po trideset dni. Župančičevi prevodi Shakespearovih dram so mojst__ski.

VSTAVI "L" ALI "V"

Saj si še ce__fant. Odtočna ce__se je zamašila. Martin je brez dr__pridr__domov. Pri sosedovih so zelo de__avni. Bevkove povesti so pri mladih bra__cih zelo priljubljene. Knjigo bom prebra__še danes. Na otok sem se pripelja__s čo__nom. Miha velja za lašni__ca. Nekdo je telefonira__po reši__ni a__to. Po__ni lepih __tisov smo se vrnili domov. Plesa__ki sem se prikloni__do ta__

VSTAVI "LJ" ALI "L"

K__uč od omare je izgub__en. Imel sem zlom__eno golenico. Delavci kop__ejo jarek ob cesti. Kmetje posprav__ajo po__ske pride__ke. S prijate__ico sta šli na šivi__ski trg. Z meša__nikom sem zmešala džus. Hrošča sem spravil v vsigalično škat__ico. Tekmoval sem v metu krog__e. Sonja ima pet meda__za uspehe pri namiznem tenisu. Trgovina bo do nada__njega zaprta.

VSTAVI "NJ" ALI "N"

Od daleč se je slišalo bob__enje slapa. Moje najljubše opravilo je hra__enje rib v akvariju. Br__enje televizijskih kamer ni otrok nič zbegalo. Samo še dve minuti ma__ka do zvo__enja. Slika je malo premak__ena. Za__se ne brigam. Uvrstila sem se v nadalj__e tekmova__e. Peljali smo se k dalj__i sorodnici na Gore__sko. La__sko leto sem prebolel mups. Še dolgo se bom spomi__al letoš__ih počitnic.

VSTAVI "U" ALI "V"

Jeseni se bomo __selili v novo stanovanje. Barbara mi je __šla in je nisem mogla __jeti. Mama je __mesila potico. Zdenka se bo __pisala na filozofsko fakulteto. Pri teku na tisoč metrov sem se __vrstil na tretje mesto. Pri športni napovedi sem se __štel. Vsako leto se kak otrok __topi. Po kosilu sem se za pol ure __legel na kavč. Dedek se je __sedel na klopco pod hruško. Jutri bom __stal še ob šestih.

DOPOLNI USTREZNE KON-NE SOGLASNIKE:

Z Andrejem sva šla na pote__po gozdu. Odrgral se mi je gum__na

hlačah. Sladole__mi je kupil Goran. Naš pes se ra__igra. Včeraj je bilo bolj mra__kot lani v tem času. De__je pršil ves popoldan. Mope__mi je posodil Borut. »e sosedov plo__nis-mo mogli zlesti. Nariši kro__ki ima polmer tri centimetre. Janko je bil ves be__od moke.

IZBERI PRAVILNI ZAPIS BESED Z DOLGIM ALI DVOJNIM SOGLASNIKOM:

Tedaj sem bil še (brezskrben - breskrben) otrok. David me je kar naprej (izival - izzival). Tekma se je končala z neodločenim (izidom - izzidom). Hrup se je polagoma (odaljeval - oddaljeval). Po odhodu te klepetulje smo si kar (odahnili - oddahnili). V nedeljo smo praznovali babično (šezdesetletnico - šestdesetletnico). Včeraj sem bil na (rastavi - razstavi) sodobne elektronike. Sneg je zapadel ravno (o - ob) bošču.

REŠITVE:

ZAPIS ZAPOREDNIH SAMOGLASNIKOV: Moja ideja za rešitev problema ni bila dobra. Sneg je bil idealen za smuko. Nogometno tekmo med Slovenijo in Nemčijo so prenašali po televiziji. Razbiti avto so odpeljali s kamionom. Na loteriji so zadeli milijon tolarjev. Profesor se je šalil, da niti milijardinko sekunde nisem pri miru. Reflektorje smo namestili v diagonalni. Bager v eni uri nakoplje ogromno materiala. Elektron je osnovni delec materije.

“ER” ALI “R”: Dušan je velik meter in osemdeset centimetrov. Načrt nariši na milimetrski papir. Jušni veter prinaša dež. Pihal je prijeten veterc. Vetrnico si lahko narediš sam. Vsako jutro si sam napravim zajtrk. Decembrska številka Ognjišča je res zanimiva. April, junij, september in november imajo po trideset dni. Župančičevi prevodi Shakespearovih dram so mojstrski.

“L” ALI “V”: Saj si še cel fant. Odtočna cev se je zamašila. Martin je brez drv pridrl domov. Pri sosedovih so zelo delavni. Bevkove povesti so pri mladih bralcih zelo priljubljene. Knjigo bom prebral še danes. Na otok sem se pripeljal s čolnom. Miha velja za lašnivca. Nekdo je telefoniral po rešilni avto. Polni lepih vtisov smo se vrnili domov. Plesalki sem se priklonil do tal.

“LJ” ALI “L”: Ključ od omare je izgubljen. Imel sem zlomljeno golenico. Delavci kopljejo jarek ob cesti. Kmetje pospravljajo poljske pridelke. S prijateljico sta šli na šivilski trg. Z mešalnikom sem zmešala dšus. Hrošča sem spravil v všigalično škatlico. Tekmoval sem v metu krogle. Sonja ima pet medalj za uspehe pri namiznem tenisu. Trgovina bo do nadaljnjega zaprta.

“NJ” ALI “N”: Od daleč se je slišalo bobnenje slapa. Moje najljubše opravilo je hranjenje rib v akvariju. Brnenje televizijskih kamer ni otrok nič zbegalo. Samo še dve minuti manjka do zvonjenja. Slika je malo premaknjena. Zanj se ne

brigam. Uvrstila sem se v nadaljnje tekmovanje. Peljali smo se k daljni sorodnici na Gorenjsko. Lansko leto sem prebolel mups. Še dolgo se bom spominjal letošnjih počtnic.

“U” ALI “V”: Jeseni se bomo vselili v novo stanovanje. Barbara mi je ušla in je nisem mogla ujeti. Mama je umesila potico. Zdenka se bo vpisala na filozofsko fakulteto. Pri teku na tisoč metrov sem se uvrstil na tretje mesto. Pri športni napovedi sem se uštel. Vsako leto se kak otrok utopi. Po kosilu sem se za pol ure ulegel na kavč. Dedek se je usedel na klopcu pod hruško. Jutri bom vstal še ob šestih.

KON•NI SOGLASNIKI: Z Andrejem sva šla na potep po gozdu. Odtrgal se mi je gumb na hlačah. Sladoled mi je kupil Goran. Naš pes se rad igra. Včeraj je bilo bolj mraz kot lani v tem času. Dež je pršil ves popoldan. Moped mi je posodil Borut. »e sosedov plot nismo mogli zlesti. Nariši krog, ki ima polmer tri centimetre. Janko je bil ves bel od moke.

BESEDE Z DOLGIM ALI DVOJNIM SOGLASNIKOM: Tedaj sem bil še brezskrben otrok. David me je kar naprej izzival. Tekma se je končala z neodločenim izidom. Hrup se je polagoma oddaljeval. Po odhodu te klepetulje smo si kar oddahnili. V nedeljo smo praznovali babično šestdesetletnico. Včeraj sem bil na razstavi sodobne elektronike. Sneg je zapadel ravno ob bošiču.

IMELI SMO LJUDI

Janez Svetokriški

Rodil se je leta 1647 v Svetem Križu na Vipavskem. Njegovo pravo ime je bilo Tobija Lionelli. Oče je bil italijanski plemič, mati Slovenka. Stopil je v kapucinski red in postal redovni pridigar po Kranjskem in Štajerskem, predvsem pa po Primorskem. Nazadnje je šivel v Gorici, kjer je 17. oktobra 1714 leta umrl.

Med službo v različnih samostanih na Slovenskem si je zapisoval pridige, za katere je snov zajemal iz tedanjih latinskih pridigarskih priročnikov, v precejšnji meri pa je izviren. Na prošnjo sobratov jih je 233 pod naslovom *Sacrum promptuarium* pripravil za natis. Natis petih knjig (2896 strani), izhajale so med letoma 1691 in 1707, so omogočili cerkveni in plemiški dobrotniki. Namenjene so bile duhovnikom. “Sveti priročnik” je šiv popis šiviljenja na Slovenskem konec 17. stoletja z boji s Turki, kugo in lakoto, pri čemer je izrazil svoje slovensko domoljubje. Njegova šiviljenjska modrost je krščanska, obenem pa praktična in trezna.

Janez Svetokriški je svoje pridige napisal v jeziku, ki se mu pozna vpliv vipavskega narečja. V njem je veliko germanizmov, pač pa skoraj nič italijanskih tujk. Jezik je nazoren, barvit in slikovit. Je najbolj izrazit baročni pisec pri nas.

• Dr. Ludovik Strauch, lektor za slovenski jezik, Vam prevede vse vrste listin, strokovne tekste in knjige - iz slovenščine v nemščino in obratno. Tel.: 07621 - 476 - 90, SŠckinger Str. 2, D - 79540 Lúrrach.

• Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. - Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). - Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• Za vaše zdravje! Električni masažer z grelnim elementom, magneti, akupresura in akupunktura.

Elektromagnetni valovi povzročajo v telesnem tkivu vibracije, s tem aktivirajo celice ter omogočajo pravičen krvni obtok. Aparat segreva mišice, pripomore k njihovi elastičnosti, bolečine se ublažijo ali prenehajo. Pomaga pri vseh revmatičnih boleznih, neuralgiji, artritisu, migreni, visokem krvnem pritisku, hladnih nogah in rokah, športnih poškodbah, teniškem poklopcu, masaži lic itd.

CENA: 152 DM s poštnino. Zahtevajte naš prospekt. JODE, Schwanthalerstr. 1, D-8000 München 2, Tel. 089/55 50 34.

• Hotel Emona, II. kat., v zgodovinskem središču Rima. Vse sobe imajo lastno kopalnico, RTV sprejemnike, telefon, mini bar, air condition. Osebe govori slovensko in bo poskrbelo za vaše ugodno počutje. Poleg hotela je lasten avto park. Pokličite nas po telefonu 0039-6-7027911 ali 7027827 ali po faksu 7027878. Naš naslov: Hotel Emona, Via Statilla, 23 - 00185 Roma. Slovenski gostje imate poseben popust!

• V lepem kraju v Zgornji Savinjski dolini prodamo srednje veliko kmetijo ali pa samo hišo in gospodarsko poslopje, na katerem je možno urediti dve stanovanji. Cena po dogovoru. Tel.: 063 841 177

• PREVODI - Sodno zapriseženi prevajalec za nemščino mag. Slavko Kessler vam uradno prevede vse vrste listin in strokovnih besedil. Telefon 80538 München, Liebigstr. 10, tel.: 089 / 22 19 41

• Na Velikem Kamnu pri Senovem prodamo hišo z vinogradom. Odlična lega ob glavni cesti. Tel.: 0609 644 086

• Palace hotel je v samem središču Gorice, 1 km od državne meje. Znan je po odlični restavraciji, dnevnim barom, ima veliko konferenčno dvorano za 100 oseb in malo za 40 oseb. Je moderno opremljen hotel s 75 sobami (150 ležišč). V sobah je kopalnica, sušilec za lase, mini bar, telefon, radio in TV. Parkirni prostor je zavarovan.

Palace hotel, Corso Italia, 63, 34170 Gorizia, tel. 0039-481-82166, faks 0039-481-31658. Slovenski gostje imate poseben popust!

• Na obrobju mesta Laško prodam hišo z gospodarskim poslopjem, ki je primerno za obrt ali stanovanje. Informacije po telefonu 060042806 (Nemčija).

• Prodamo novo hišo z 47 ari ohišnice v Ledineku - Sv. Ana v Slov. goricah. Informacije v Stuttgartu: tel.: 0711/25 71 208 in v Sloveniji: tel.: 062 721 214.

• Ugodno prodam novo hišo v Dobrni - Vrba 1/a, Slovenija. Tel: 063 778 386 ali pa pišite na naslov: A. Kumer-Walter, Rathenau, str. 10 40589, Düsseldorf B.R.D

• V Spodnji Kungoti pri Mariboru prodam dve gradbeni parceli, vsaka meri cca. 9.000 m². Informacije: Mirko Grandošek, tel.: 062 656 123.

• Pridite na dopust v Slovenijo in ga preživite v hiški ob gozdu! Tel.: 061 321-108

• Pogrebne storitve (vse, kar je treba urediti v primeru smrti, vključno z morebitnim prevozom v Slovenijo) za vas opravi pogrebni inštitut CHRISTIAN HALLER, Marienstr. 41, Stuttgart, tel.: 0130/184943 (24 ur dnevno).

• Dragi rojaki!

Spomin na Svetega očeta ob obisku v Sloveniji. Naprodaj videokasete VHS pod geslom "Oče, potrdi nas v veri". Papež Janez Pavel II. v Sloveniji od 17. do 19. 5. 1996. Obrnite se pisno na naslov: Oec. Franc Antolič, Postfach 1313, 72581 Dettingen-BRD. Cena kasete 39.95 DM + poštnina po povzetju.

• V Doljem Leskovcu 20, 8280 Brestanica, je naprodaj stara kmečka hiša, potrebna obnove, ali pa lep prostor za novogradnjo, z elektriko, vodo in skoraj 4 ha zemljišča. Vse je ob asfaltirani cesti 2 km od Brestanice. Cena 40.000 DM. Informacije pri Angeli Moškon, Mali Kamen 4, 8281 Senovo.

• Prodaj parceli nad Pijavo Gorico (Ljubljana-Škofljica)

- Parcela 660/14: 1100 m², lesena vikend hišica 6,5m x 5,5m (lokacijska odločba), voda in elektrika, urejen dostop. Parcela omogoča ugodno kombinacijo - sprva vikend, pozneje ali takoj možna gradnja hiše.

- Parcela 660/30: 1500 m², skupinska lokacijska dokumentacija (mogoče so spremembe gabaritov in zasuk slemen), voda in elektrika na sosednji parceli 660/14, dostop urejen.

Parceli sta naprodaj posamično ali skupaj.

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 35 DEM. Trikratna objava oglasa stane 90 DEM, celoletna 250 DEM. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu. Oglas

lahko plačate pri vašem duhovniku ali pa na uredništvu.

Najhitrejša kokoš na svetu je tista, ki ji na Gorenjskem upre preteči sosedovo dvorišče.

Bil sem pijan in natakár mi je zaračunal dvojno.

Videl sem dva računa in oba plačal.

Pred zajtrkom nikoli ne delam.

Če pa že moram, se prej dobro najem.

Prometnik je ustavil avto, ki je vozil zelo čudno.

"Vi ste pijani," je dejal vozniku. "In po čem to sklepate, gospodična?"

Ko ribič potegne iz vode ribo, gledalka pravi:

"Uboga ribica!"

Ribič pa:

"Če bi držala usta zaprta, se bi ji nič ne zgodilo."

Moja žena pravi, da je meni lepo, saj sem poročen z njo; njej pa je hudo, saj je poročena z menoj.

Brez denarja ni mogoče delati ničesar. Pač - dolgove.

Slikarja Marjana Kumavca sem vprašal, ali je v zadnjem času kaj prodal. "Sem," je odvrnil, "kolo in televizor."

Polica je žensko povprašal po datumu rojstva.

"No, koliko let bi mi pripisali?" ga je vprašala.

"Zdi se mi, da bi bilo bolje, če bi vam jih odpisal."

ANGLIJA

LONDON SW9 OLS, 62, Offley Road, tel.+ faks (**44) 0171 - 735 - 6655, **Stanislav Cikaneč**

AVSTRILIJA

A-1050 WIEN, Einsiedlergasse 9-11, tel. (**43) 1-544 2575, **Anton Štekl**

A-8020 GRAZ, Mariahilferplatz 3, tel. (**43) 0316 - 91 31 69 - 37, **p. mag. Janez Žnidar**

A-4053 HAID b. Ansfelden, Kirchenstraße 1, tel. (**43) 07229 - 88 3 56 - 3 (ob petkih popoldne in ob sobotah), **Ludvik Počivavšek**

A-6800 FELDKIRCH / Vorarlberg, Herrengasse 6, tel. (**43) 05522 - 73100 in 34850, **Janez Žagar**

A-9800 SPITTAL / Drau, Fridtjof-Nansen-Str. 3

BELGIJA

B-3630 EISDEN, Guill. Lambert laan 36, tel./faks. (**32) 089 - 76 22 01, **Alojzij Rajk**

B-6200 CHÂTELINEAU, 10, rue de la Revolution, tel. (**32) 071 - 39 73 11, **Kazimir Gaberc**

FRANCIJA

F-92320 CHATILLON,3, Impasse Hoche, tel. (**33) 1-42 - 53 64 43, faks (**33) 1-42 53 56 70, **Silvo Česnik, žpk; David Taljat, kpl; prelat**

Nace Čretnik, delegat

F-57710 AUMETZ, 9, rue Saint Gorgon, tel. (**33) 82 91 85 06, **Anton Dejak**

F-57800 MERLEBACH, 14, rue du 5 Decembre, tel. (**33) 87 81 47 82, **Jože Kamin**

F-06300 NICE, 17, rue de Sospel, tel. (**33) 93 56 66 01, **Franjo Pavalec**

ITALIJA

SLOVENIK, I-00178 ROMA, Via Appia Nuova 884, tel. (**39) 06 - 718 47 44, faks (**39) 06 - 718 72 82, **msgr. dr. Maksimilijan Jezernik**

MILANO: **msgr. dr. Oskar Simčič**, Corte S. Ilario 7, 34100 Gorizia, tel. (**39) 0 418 - 32 123

NEMČIJA

D-10829 BERLIN, Kolonnenstr. 38, tel. (**49) 030 - 784 50 66, faks (**49) 030 - 788 33 39, **Izidor Pečovnik**, tel. (**49) 030 - 788 19 24

D-46149 OBERHAUSEN, Oskarstr. 29, tel. (**49) 0208 - 64 09 76, **Janez Pucelj**, tel. + faks (**49) 0208 - 644 277, **Stanislav Čepiak**, diakon

D-50674 KÖLN, Moltkestr. 119 - 121, tel. in faks (**49) 02 21 - 52 37 77, **Martin Mlakar**

D-60596 FRANKFURT, Holbeinstr. 70, tel. (**49) 069 - 63 65 48, **Martin Retelj**

D-68159 MANNHEIM, A 4, 2, tel. (**49) 06 21 - 28 5 00, **Janez Modic**

D-85055 INGOLSTADT, Feldkirchner Str. 81, tel. (**49) 08 41 - 59 0 76, **Stanislav Gajšek**, tel. + faks (**49) 0841 - 92 06 95

D-70184 STUTTGART, Stafflenbergstr. 64, tel. (**49) 07 11 - 23 28 91, faks, (**49) 07 11 236 13 31, **Janez Šket**, tel. (**49) 07 11 23 28 91

D-72764 REUTLINGEN, Krämerstr. 17, tel. (**49) 07 121 - 45 2 58, faks (**49) 07121-47227 **Janez Demšar**, Urbanstraße 21, D-72764 Reutlingen, tel. (**49) 0171-5270752

D-86199 AUGSBURG, Klausenberg 7c, tel. (**49) 08 21 - 97 9 13, **Joško Bucik**

D-89073 ULM, Olgastraße 137, tel. (**49) 07 31 - 27 2 76, **Joško Bucik**, voditelj **dr. Marko Dvorak**

D-80538 MÜNCHEN, Liebigstr. 10, tel. (**49) 089 - 22 19 41, **Marjan Bečan**

NIZOZEMSKA

B-3630 EISDEN, Guill. Lambert laan 36, tel./faks. (**31) 089 - 76 22 01, **Alojzij Rajk**

ŠVEDSKA

S-411 38 GÖTEBORG, Parkgatan 14, tel.+faks (**46) 031 711 54 21, **Zvone Podvinski**

ŠVICA

CH-8052 ZÜRICH, Schaffhauser Str. 466, Postfach 771, tel. (**41) 01 - 301 31 32, faks (**41) 01 - 303 07 88, **p. Robert Podgoršek**, Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich, tel. (**41) 01 - 301 44 15

CH-4500 SOLOTHURN, Kapuzinerstr. 18, tel. (**41) 065 - 22 71 33, **p. Damijan Frian**
